

Maankäyttöpäätöstietojen nykytilakartoitus

Sisällys

1	Työn taustat.....	2
2	Työn tarkoitus.....	2
2.1	Tavoitteena avoin data, tiedon liikkuvuus/saatavuus ja yhteinen palvelualusta.....	3
3	INSPIRE-direktiivin velvoitteet ja mahdollisuudet	7
3.1	Maankäyttö –teeman aineistot.....	9
3.2	Aluehallinnan, rajoitusten ja säätelyn piiriin kuuluvat alueet ja raportointiyksiköt –teeman aineistot.....	12
3.3	Suojellut alueet –teeman aineistot.....	15
4	Maankäyttöpäätöstietoja koskeva kansallinen lainsäädäntö	16
4.1	Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän kokonaisuudistus	18
5	Maankäyttöpäätöstiedot nykytilanteessa	18
5.1	Päätökset.....	18
5.2	Luvat	26
5.3	Määräys	27
5.4	Rasitteet ja käyttöoikeudet.....	28
6	Merkittävimpien maankäyttöpäätöstietojen määrittely	28

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

1 Työn taustat

Hallituksen digitalisoidaan julkiset palvelut –kärkihankkeella tähdätään rakentamaan julkiset palvelut käyttäjälähtöisiksi ja digitaalisiksi toimintatapoja uudistamalla. Julkisen hallinnon yhteinen paikkatiedon palvelualusta -hanke on tähän kärkihankkekokonaisuuteen kuuluva hanke, jonka yksi kahdeksasta osahankkeesta on Maankäyttöpäätökset -hanke. Maankäyttöpäätökset –hanke käynnistyy maankäyttöpäätöstietojen tunnistamisella ja nykytilaselvityksellä, joka siis on tämän paperin tarkoitus.

Kuva 1. Julkisen hallinnon yhteinen paikkatiedon palvelualusta –hankkeen kahdeksan osahanketta

2 Työn tarkoitus

Tässä dokumentissa kuvataan ja tunnistetaan nykyisiä maankäyttöpäätöstietoja, jotka sisältävät paikkatietoa. Maankäyttöpäätökset ovat maankäyttöä ohjaavia tai rajoittavia viranomaispäätöksiä, yleisimmin erilaisia päätöksiä ja suunnitelmia, lupia, määräyksiä sekä rasitteita ja käyttöoikeuksia. Maankäytön suunnitelmat (esimerkiksi asema-, yleis- ja maakuntakaavat) ohjaavat maankäyttöä. Maankäytön rajoituksiin kuuluvat esimerkiksi erilaiset suojelukohteet ja -alueet, rakennuskiellot sekä suunnittelutarvealueet. Maankäyttöpäätösten keskeisin ominaisuustieto on sijainti. Maankäyttöpäätöksiä tehdään pääsääntöisesti maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) nojalla, mutta muissakin laeissa esiintyviä päätöksiä on tunnistettu siltä osin kun ne koskevat tai vaikuttavat maankäyttöpäätöstietoihin ja -prosesseihin.

Kartoituksessa tunnistetaan INSPIRE-direktiivin velvoitteet ja muut kansallisesti merkittäviksi tunnistetut tietotuotteet sekä alueiden käytön suunnittelujärjestelmän uudistamistyön näkökulmasta tärkeät tietotuotteet. Lisäksi ympäristöhallinnonalan ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyvien tietojen avaamista, yhtenäistämistä ja käyttöä edistävä tietojärjestelmähanketyö ENVIBASE on otettu huomioon kartoitusvaiheessa.

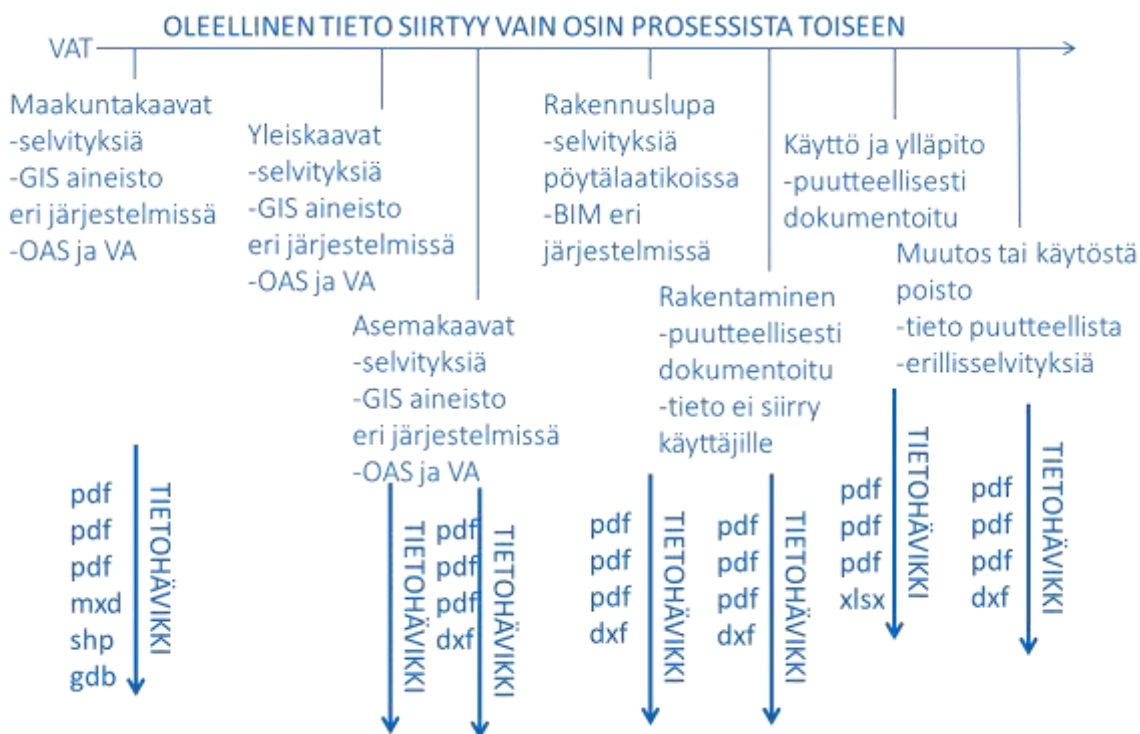
Työn tarkoituksena on myös kiinnittää huomio INSPIRE-direktiivin velvoitteiden täytäntöönpanon aikatauluun. INSPIREN keskeisenä tavoitteena on paikkatietojen yhteentoimivuuden ja yhteiskäytön lisääminen EU-tasolla.

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

Tämän kartoituksen valmistuttua määritellään kansallisesti merkittävät maankäyttöpäätöstiedot, joita lähdetään harmonisoimaan ja liittämään julkisen hallinnon yhteiseen paikkatietoalustaan ja palvelukokonaisuuteen.

2.1 Tavoitteena avoin data, tiedon liikkuvuus/saatavuus ja yhteinen palvelualusta

Tällä hetkellä eri viranomaisten tekemät maankäyttöpäätökset ovat varastoituna hajallaan. Merkittävä osa juridisista maankäytön päätöstiedoista on paperisia dokumentteja. Juridiset dokumentit on tallennettu pääosin paperiarkistoihin. Päätöstiedoista on muodostettu erilaisia tietojärjestelmiä tai tietokantoja. Nämä tietojärjestelmät on pääosin toteutettu viranomaisten sisäiseen käyttöön. Tietojärjestelmien yhteiskäyttö ja saatavuus on heikkoa. Tiedon käytössä ongelmina ovat erityisesti, se etteivät tuotetut tiedot ole laajasti jaettavissa ja hyödynnettävissä muissa prosesseissa tai järjestelmissä. Tieto ei siirry tehokkaasti ja automaattisesti prosessista toiseen, jolloin syntyy tietohävikkiä ja paljon päällekkäistä henkilötyötä kun tietoa joudutaan tuottamaan uudestaan tai muokkaamaan käsin toiseen prosessiin soveltuvaksi. Eri prosesseissa käytetyt tietojärjestelmät ja tiedon tallentamismuodot eivät tue saumattomasti toisiaan. Tiedon tuotannossa nykyisin ongelmina ovat erityisesti epäselvyydet vastuissa, tietomuotojen vakiintumattomuus, sekä tiedon erikseen tuottaminen. Tietoja ei ole tuotettu ja ylläpidetty systemaattisesti yhtenäisten kansainvälisten- (INSPIRE) ja kansallisten periaatteiden mukaisesti. Maankäyttöpäätöstietoja ylläpidetään monen eri viranomaisen toimesta ja tällä hetkellä käytössä ei ole yhtenäistä toimintatapaa saattaa tiedot osaksi kansallista palveluarkkitehtuuria ja yhteistä palvelualustaa (Kuva 2,3 & taulukko 1)

Kuva 2 Tietohävikki alueidenkäyttö- ja rakentamisprosessissa (YM 2017).

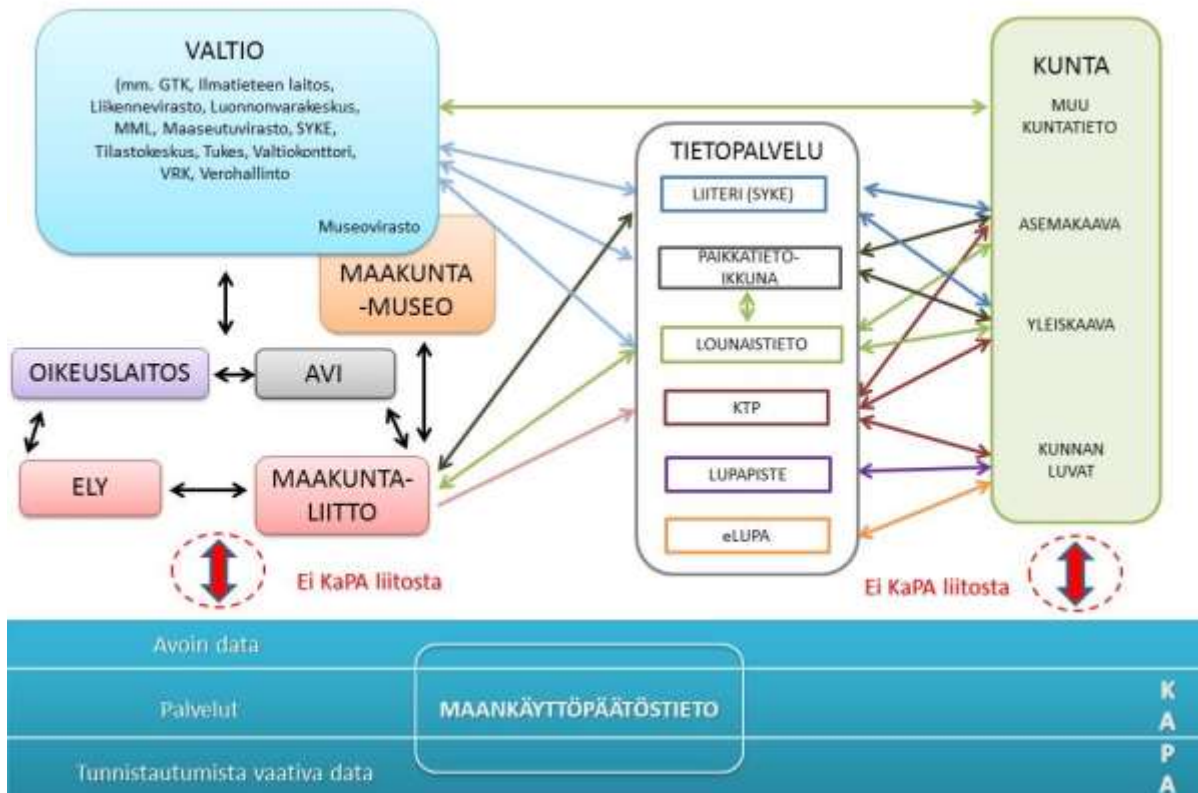
Nykyinen teknologia mahdollistaa kuitenkin manuaalisia toimintatapoja huomattavasti tehokkaammat toimintatavat. Maankäyttöpäätöksiä maantieteellisen rajauksen rooli ja tarve erilaisissa sähköisissä palveluissa ja prosesseissa on kasvanut voimakkaasti.

Hallitusohjelman mukaisesti Suomessa pyritään julkishallinnon tietovarantojen laajaan avaamiseen ja tietojen yhteiskäytön lisäämiseen. Avoin julkinen data on julkisen organisaation tuottamaa tai

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

hallinnoimaa tietoa, joka on konekielisessä muodossa ja maksutta kenen tahansa käytettävissä, muokattavissa ja jaettavissa sekä yksityisiin että kaupallisiin tarkoituksiin.

Koska maankäyttöpäätöstietoja käytetään hyväksi laajasti sekä julkisessa hallinnossa että yksityisellä sektorilla, tulee teknisten ja juridishallinnollisten mekanismien ongelmat kartoittaa ja ratkaista, jotta paikkatietoa voidaan hyödyntää tehokkaasti yhteiskunnan prosesseissa. Maankäyttöpäätöstietojen julkinen luotettavuus ja ajantasaisuus tehostavat viranomaisten, kansalaisten ja yritysten toimintaa. Esimerkiksi lukuisat rakennushankkeet nopeutuvat, tulee kustannussäästöjä, kansalaisten yhdenvertaisuus paranee sekä viranomaisten tuottavuus kohenee. Yritykset saavat helpommin maankäyttötietoja uuden liiketoiminnan kehittämiseksi ja yksityiset henkilöt saavat helpommin tietoa omaan ympäristöönsä vaikuttavista päätöksistä.

Kuva 3 Maankäyttöpäätöstietojen keskeisiä toimijoita ja palveluita nykytilanteessa.

Taulukko 1. Nykytilassa maankäyttöpäätöstiedot saatetaan yhteiskäyttöön sekä erilaisissa avoimissa että rekisteröitymistä vaativissa tietopalveluportaaleissa. Yritykset voivat ottaa tiedot käyttöön omiin palveluihinsa.

Tietopalvelu- portaali	Omistaja	Tiedot	Avoin / rekisteröit. vaativa	Ilmainen / maksullinen	Nykytilan kuvaus
LIITERI ja Avoin tieto palvelu	SYKE	Useita rakennettua ympäristöä ja kaavoitusta koskevia paikka- ja tilastotietoja.	Eri käyttäjätasot; osittain avoin, osittain rekisteröitymistä vaativa.	Osittain maksullinen	Sisältää käsityönä tehdyn yleis- ja asemakaavan sijaintitiedon joidenkin kaavojen osalta. Yleiskaavayhdistelmä (rasteri) koostetaan muutaman kerran vuodessa kuntien vahvistetuista yleiskaavoista. Aineisto on maksullinen ja on tarjolla Liiterin käyttöliittymän lisäksi halukkaille WMS-rajapinnasta ja indeksikartta WFS-palvelusta, johon lisäksi sidottu kaavamerkinnot ja -määräykset pdf-tiedostoina. Asemakaavoja on koostettu Liiterin käyttöliittymään kuntien ja kunnille palveluna tuottavien konsulttien WMS-rajapinnoista n. 200 kunnan osalta. N. 60 % on tarjolla myös asemakaavojen merkinnot ja määräykset. SITO ylläpitää sovellusta, tietosisällön ylläpito SYKEssä. Tietoja monilta eri toimijoilta.

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

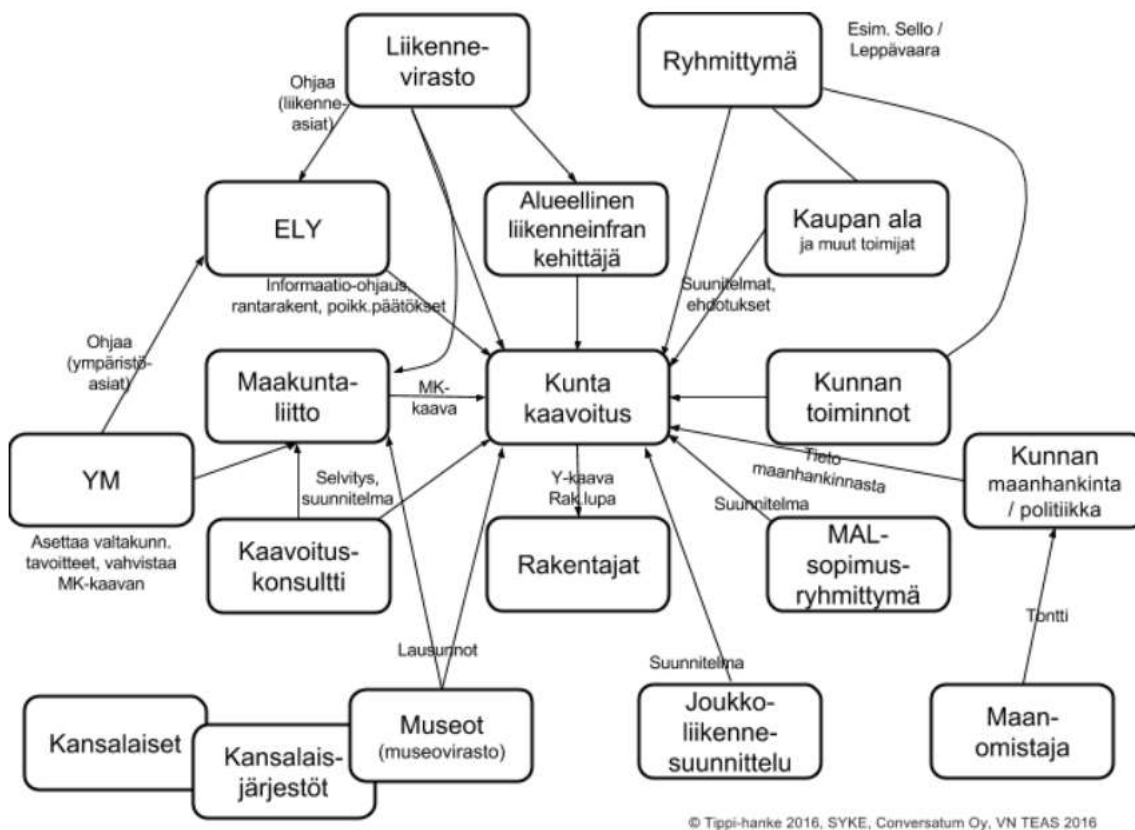
					KaPa –liitokset suunnittelemana.
Paikkatietoikkuna (Kansallinen paikkatietoportaali)	MML	Lukuisia aineistokokonaisuuksia.	Eri käyttäjätasot; osittain avoin, osittain rekisteröitymistä vaativa.	Ilmainen	<p>Mahdollistaa käyttäjälle paikkatiedon selailun INSPIRE:n tarkoittamien paikkatietoinfrastruktuurin katselu-, ja latauspalvelu avulla. Karttapalveluun kuvattua toiminnallisuutta on voitu eri yhteyksissä ja eri tuotteiden osalta rajoittaa.</p> <p>Mahdollistaa karttaliittymän, jossa käyttäjä voi valita tarkasteluun (katselu- ja hakutoiminnallisuus) jo yli 1000 karttatasoa. Katselutoiminnallisuus perustuu rajapintojen hajautettuun käyttöön ja haku keskitettyyn metatietovarantoon. Portaaliin kirjautunut käyttäjä voi myös halutessaan määrittellä ja julkaista karttaliittymän omilla verkkosivuillaan. Alusta toimii avoimella lähdekoodilla.</p> <p>Kuntien asema- ja yleiskaavatietoja avoimina rajapintoina.</p> <p>Lounaispaikka tuo maakuntakaavat Paikkatietoikkunaan.</p>
Lounaistieto	Varsinais-Suomen liitto	Lukuisia aineistokokonaisuuksia Lounais-Suomesta	Eri käyttäjätasot; osittain avoin, osittain rekisteröitymistä vaativa.	Osittain maksullinen	<p>Lounais-Suomen alueellinen tietopalvelu. Avoimia tietoaineistoja tilastoista paikkatietoihin.</p> <p>Maakuntakaavat pois lukien Uusimaa ja osan kuntien kaavoista Lounais-Suomesta.</p> <p>Maakunnat maksavat Lounaispaikalle INSPIRE-velvoitteiden hoitamisesta.</p>
KTP	Kuntaliitto	Kuntien julkaisemat osoitetiedot, palvelutiedot, kiinteistörajat, hallinnolliset alueet, ak-alueet, rakennukset, katuverkko, raiteet, pysäkit sekä puusto- ja kasvillisuustiedot	Rekisteröitymistä vaativa	Osittain maksullinen	<p>Pieniltä osin koko Suomen kattava, mutta vain osasta kuntia, joistain kunnista ei mitään tietoja. KTP on osittain maksullinen eikä kansalaiskäyttöliittymä vaan rajapintapalvelu ammattikäyttöön. Julkisen hallinnon tai yritysten tunnistautumispalvelu.</p> <p>Palvelu laajenee jos/kun kunnat avaavat rajapintoja lisää.</p> <p>Yleensä kaavoja koskevat tiedot ovat maksuttomia. Kansalaiskatselukäyttöliittymiä kunnat tarjoavat omissa kuntakohtaisissa palveluissaan.</p> <p>KTP:n tarkoitus on olla kokoava rajapintapalvelu omaa paikkatietojärjestelmää käyttävälle valtion organisaatiolle tai yritysasiakkaalle päin.</p> <p>Toteutusta kuntien INSPIRE-velvoitteiden täyttämiseksi ei ole vielä aloitettu.</p>
Lupapiste	Solita, kumppani Sito Oy	Sähköinen hakemus- ja neuvontapalvelu	Rekisteröitymistä vaativa	Maksullinen	<p>Virtuaalinen työtila rakentamisen lupien sähköiseen asiointiin (rakennusvalvonta, kuntien yleiset alueet, kuntien ympäristönsuojelu, kuntien kiinteistönmuodostus, kuntien sähköinen pysyväisarkisto. Lupapisteen kautta voidaan kysyä neuvoa kunnan eri viranomaisilta sekä hoitaa hankkeen koko lupa- ja ilmoitusasiointi. Hanketilaa tallennetaan sähköisesti kaikki hakemus-, liite- ja suunnittelutiedot ja palvelun kautta voidaan hoitaa mmm. lausuntojen antaminen sekä naapureiden kuuleminen. Palvelu tarjoaa ajantasaisen näkymän lupaprosessin etenemisestä.</p> <p>Lupapiste on toteutettu osana YM:n Asumisen ja Rakentamisen ePalvelut –palvelukokonaisuutta.</p> <p>Lupapisteen karttaliittymään on perustaksi kytketty Syken yleiskaavayhdistelmä (rasteri), joka koostetaan muutaman kerran vuodessa kuntien vahvistetuista yleiskaavoista. Aineisto on lupapisteesä maksuton käyttäjille. Yleiskaavan lisäksi käyttäjä saa kaavamerkinnot ja –määräykset pdf-tiedostoina.</p> <p>Kuntien ajantasa-asemakaavoja on tarjolla luvan hakijoille yli 200 kunnan osalta. N. 60 % on tarjolla myös asemakaavojen merkinnot ja määräykset.</p> <p>Näiden lisäksi kunnat voivat itse lisätä Lupapisteen karttaliittymään haluamia aineistoja.</p> <p>Ei KaPA yhteensopiva. Siirtyä käyttämään suomi.fi</p>

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

					tunnistautumista vuoden 2017 aikana. Kansalaislähtöinen, tunnistautumisratkaisuna pankkitunnukset. Lupapisteessä on yrityksille oma yritystiliratkaisu, joka huolehtii valtuutukset yrityksen sisällä. Lupapiste-palvelun sisällä on lisäksi oma valtuutuspalvelu eri osapuolille. Avoimen lähdekoodin säilytyspaikka GitHub.
Trimble:n rakennusluvitu sjarjestelmä	Trimble Oy	vastaavan tapainen kuin edellinen	vastaavan tapainen kuin edellinen	vastaavan tapainen kuin edellinen	Vastaavan tapainen kuin edellinen. Käytössä 15 kunnassa. eLupa.
Suomi.fi – karttapalvelu / Hallinnon karttapalvelu (KaPA:ssa)	MML. KaPA-lain 3.1 § 9 kohdassa määritelty yhdeksi yhteistä sähköisen asiointin tukipalvelu ista.	Mitä vain aineistoja ja mahdollista luoda omia aineistoja.	Rekisteröitymistä vaativa	Ilmainen	Käyttöoikeus kaikilla julkishallinnon viranomaisilla sekä sopimuksella julkista tehtävää hoitavilla organisaatioilla. Yksityiset yhteisöt, säätiöt ja elinkeinonharjoittajat eivät voi käyttää palvelua omana asiakaspalvelunaan. Mahdollisuus luoda kartta ja julkaista se omilla verkkosivuilla. Hallinnon karttapalvelu (avoimen lähdekoodin palvelu). Yhteinen selailu- ja jakoympäristö paikkatiedolle. Hallinnon paikkatietopalvelu on pohjana KaPA:ssa ja Liiterissä. KaPA:an käyttöliittymä sijaintitiedon näyttämiseksi.
Avoimen tiedon ja yhteentoimivuden palvelu Avoindata.fi	Valtion tieto- ja viestintäte kniikkakes kus Valtori, VM Palvelua ylläpitää VRK.	Mitä vain aineistoja. Palvelussa INSPIRE aineistoja.	Ilman rekisteröitymistä käyttäjällä on ainoastaan lukuoikeudet palvelun tietosisältöön. Tietoaineistojen lisääminen edellyttää rekisteröitymistä.	Ilmainen	Avoindata.fi-palvelu on toteutettu osana VM:n avoimen tiedon ohjelmaa, jossa luodaan edellytyksiä julkisen hallinnon organisaatioiden hallinnoimien avointen tietoaineistojen avaamiseen ja tehostetaan avointen tietoaineistojen käyttöä. Tavoitteena on, että keskeisimmät julkisen hallinnon tietovarannot ovat avoimesti ja maksuttomasti saatavilla verkossa. Avoindata.fi-palveluun voidaan viedä tietoja manuaalisesti tai tuoda niitä muista dataportaaleista. Palvelusta vastaa Väestörekisterikeskus.
TYVI-palvelut (Tietovirrat yritysten ja viranomaisten välillä)	YM (OpusCapita)	AK-seuranta, valvonta- ja kuormitustietojärjestelmään vietävät valvontatiedot, vesihuoltotietojärjestelmän tiedot	Rekisteröitymistä vaativa	Ilmainen	Asemakaavoituksen seurantatiedonkeruu kunnista valtion ympäristöhallinnolle on ulkoistettu valtiovainministeriön konseptin mukaisesti ns. TYVI-operaattorille (tietovirrat yritysten ja viranomaisten välillä). Kunta tai sen valtuuttama konsultti toimittaa jokaisesta asemakaavasta, myös ranta-asemakaavasta seurantalomakkeen viimeistään kun kaava on hyväksytty. TYVI-palvelussa on tällä hetkellä käytössä asemakaavoituksen seuranta, valvonta- ja kuormitustietojärjestelmään vietävien valvontatiedot (TYVI-Vahti) ja vesihuoltolaitostietojärjestelmän tiedot (TYVI-Vahti). Palvelun toteutus edustaa vanhanaikaista toimintatapaa, jossa määrätiedot syötetään käsin tietojärjestelmään. Asemakaavan seurantalomakkeet voi toimittaa myös xml-tiedostona. Palvelu on poistumassa käytöstä. Seurantatiedon keräämisen automatisointi säästäisi merkittävästi henkilötyövuosia.

Rakennettua ympäristöä jäsentävää tietoa tarvitaan kaikessa yhteiskunnan toiminnassa. Tieto käyttöön, parempia päätöksiä (TIPPI, 2016) VN TEAS -hankkeessa on tutkittu rakennettua ympäristöä kuvaavien tietoaineistojen nykytilaa, käyttötapauksia ja ongelmia. Alla olevassa kuvassa on esitetty nykytilanne kaavoituksen käyttötilanteesta (kuva 4), joka on hankkeessa ryhmitelty osaksi muuta maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua. Hanke korostaa käyttötilanteen haasteellisuudeksi sen, että tietoja haetaan eri aihepiirien osalta eri lähteistä ja tietoja käyttävät toimijat ovat eri aloilta. Tiedon tulisi olla kaikkien ymmärrettävissä, yksiselitteistä ja yhteismitallista esimerkiksi luokitusten osalta. Aina ei kuitenkaan ole selvää mitä aluetta tai ajanjaksoa tiedot koskevat tai tiedot ovat puutteellisia. Eri toimijoiden tiedot ja niiden käyttökelpoisuus vaihtelevat; esimerkiksi kaavoitustietojen käytettävyys ja kattavuus vaihtelevat kunnittain.

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

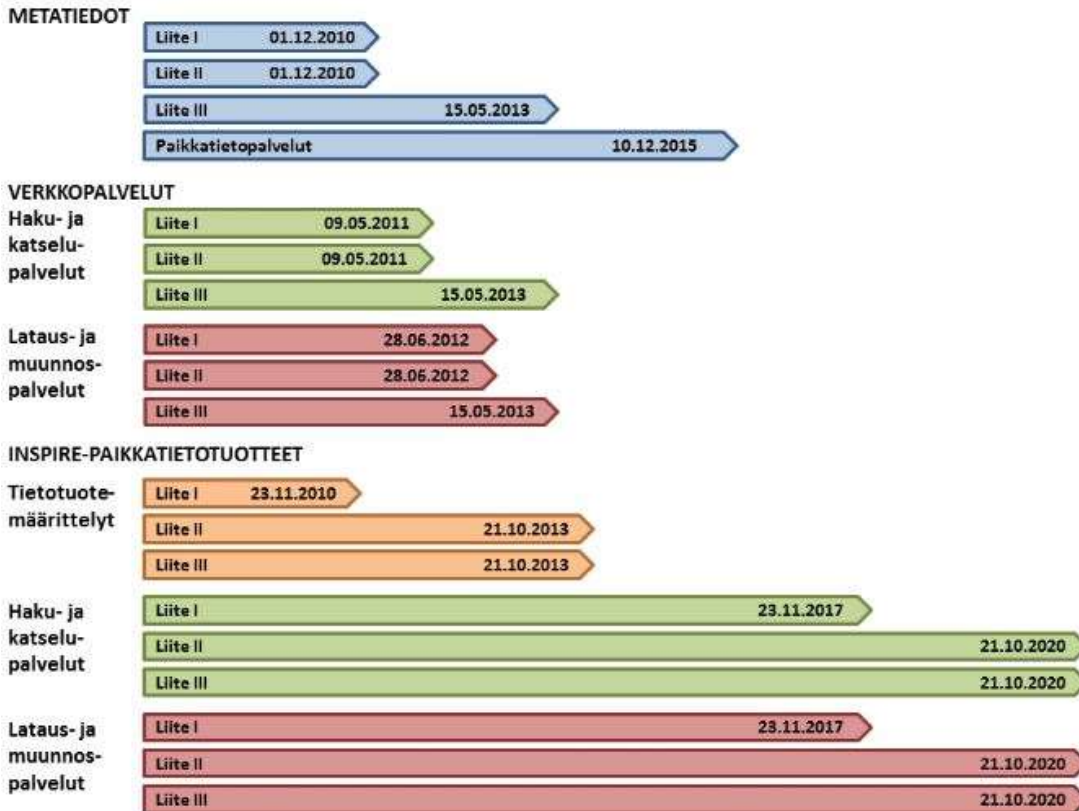

Kuva 4. Kaavoitukseen liittyviä toimijoita ja tietotarpeita.

3 INSPIRE-direktiivin velvoitteet ja mahdollisuudet

Vuonna 2007 voimaan astuneen INSPIRE-direktiivin keskeisenä tavoitteena on paikkatietojen yhteentoimivuuden ja yhteiskäytön lisääminen Euroopan unionissa sekä yhteisön ympäristöpolitiikkoja ja toimintoja tukevan eurooppalaisen paikkatietoinfrastruktuurin perustaminen. Euroopan laajuinen paikkatietoinfrastruktuuri perustuu jäsenvaltioiden perustamiin ja ylläpitämiin kansallisiin paikkatietoinfrastruktuureihin. Direktiivi ja sen pohjalta annetut komission asetukset määrittelevät keinot ja aikataulun, miten paikkatiedon infrastruktuuri tulisi toteuttaa vaiheittain EU-jäsenvaltioissa vuoteen 2020 mennessä. INSPIRE-direktiivin 7 artiklan 3 kohdan mukaan INSPIRE-paikkatietotuotteita hyödyntävät verkkopalvelut on tarjottava viimeistään seitsemän vuoden kuluttua täytäntöönpanosäännön valmistumisesta. Näin ollen INSPIRE-tietotuotteet on tarjottava liitteen I osalta viimeistään 23.11.2017 ja liitteiden II ja III osalta 21.10.2020. Tämä koskee haku-, katselu-, lataus- ja muunnospalveluja. (Kuva 5).

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

Kuva 5. INSPIRE-direktiivin toteutusaikataulu.

INSPIRE-direktiivin Maankäyttö-teema kuvaa alueen sen nykyisen ja tulevan suunnitellun käyttötarkoituksen tai sosioekonomisen tarkoituksen mukaan, esimerkiksi asuin- tai teollisuusalue, liikekeskus, maa- ja metsätalousalue tai virkistysalue. INSPIRE-tietotuotemäärittelyt kuvaavat kunkin INSPIRE-teeman eurooppalaisten paikkatietotuotteiden sisällön ja rakenteen.

Maankäyttö-teema jaetaan suunniteltuun ja toteutuneeseen maankäyttöön:

- A) Toteutuneella maankäytöllä tarkoitetaan objektiivista kuvausta alueen käytöstä ja käyttötarkoituksista sellaisina kuin ne ovat olleet ja käytännössä edelleen ovat todellisessa tilanteessa.

Eri ajankohtien aineistot pidetään omina erillisinä aineistoinaan. Erityyppisille aineistoille (vektori-, piste- ja rasteriaineisto) on omat toteutuneet maankäytön tietomallinsa.

- B) Suunnitellulla maankäytöllä tarkoitetaan kaavoitusviranomaisten määrittelemiä suunnitelmia (kaava-aineistoja), joissa kuvataan maan mahdollinen käyttö tulevaisuudessa.

Suunnitellun maankäytön (Planned Land Use) eli ns. PLU-tietomalli on laadittu kaavoitusviranomaisten määrittelemien digitaalisten maankäytön suunnitelmien (kaava-aineistojen) jakelua varten. Tietomalli tukee kaava-aineistojen ulkorajan, kaavamerkintöjen (aluevarausten), täydentävien kaava-merkintöjen (pistemäisten, viivamaisten merkintöjen, osa-aluemerkintöjen ja kehittämisperiaatemarkintöjen) ja virallisten kaava-asiakirjojen viemistä PLU-tietomalliin mukaiseen muotoon.

Nykytilanteessa suunnitellun maankäytön tietomallin vaatimat yksilöivät id:t (inspireld) eivät ole yleisesti käytössä kaavakohteiden ja kaava-asiakirjojen osalta.

INSPIRE:n hierarkkinen maankäytön luokittelujärjestelmä (HILUCS) muodostaa keskeisen osan Maankäyttö-tietomallia. Kyse on pakollisesta, ei laajennettavissa olevasta hierarkkisesta

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

koodiluettelosta. HILUCS-koodiluettelo on osana sekä toteutuneen maankäytön että suunnitellun maankäytön tietomalleja. Koska sekä toteutuneen että suunnitellun maankäytön osalta on käytössä sama luokkajärjestelmä, voidaan verrata niitä eri aikasarjoilla. HILUCS-koodiluettelo sisältää kuusi pääluokkaa, joiden alla on vaihteleva määrä alaluokkia:

1. Alkutuotanto (Primary_production)
2. Perusteollisuus (RawIndustry)
3. Palvelut (TertiaryProduction)
4. Liikenneverkot (TransportNetworksLogisticsAndUtilities)
5. Asuinalueet (ResidentialUse)
6. Muu maankäyttö (OtherUses)

Kukin Maankäyttö-paikkatietokohde on luokiteltava tarkimpaan mahdolliseen HILUCS-hierarkiatasoon, mutta kansallista velvollisuutta luoda kansallinen koodiluettelo kaavamerkinnoista ei ole.

Teemakohtainen suunnitelma INSPIRE:n määrittelyjen mukaisen tietotuotteen muodostamiselle, Maankäyttö -teeman aineistoille, löytyy täältä (INSPIRE verkosto 2013. INSPIRE:n määrittelyjen mukaisen tietotuotteen muodostaminen: Maankäyttö. PDF noudettu 7.3.2017. URL: <http://www.paikkatietoikkuna.fi/documents/108478/ae809e9f-dbe0-4fc7-ba2c-68ac07548300>).

3.1 Maankäyttö –teeman aineistot

Alla olevassa taulukossa (Taulukko 2) on listattu INSPIRE-velvoitteiden piiriin kuuluvat Maankäyttö-teeman tietoaineistot. Kattavaa harmonisoitua kansallista toteutuneen maankäytön aineistoa Suomessa ei ole. Suunniteltu maankäyttö koostuu useiden eri kaavatasojen ja tuottajatahojen aineistoista. Niiden tuottaminen INSPIRE:n mukaisiksi tietotuotteiksi tarvitsee tuekseen voimakasta ohjausta ja yhteisiä hankkeita. Lisäksi on tunnistettu alla olevassa taulukossa (Taulukko 3) esitetyt kansalliset tietotuotteet, jotka ovat kansallisesti arvokkaita, mutta jotka eivät eri syistä kuulu INSPIRE-velvoitteiden piiriin.

Taulukko 2. INSPIRE-velvoitteiden piiriin kuuluvat liitteen III Maankäyttö-teeman aineistot. Aineistot ovat avointa tietoa ja maksuttomia.

INSPIRE, Liite III Maankäyttö aineisto	Tiedon päättäjä*	Tiedon jakelija**	Kuvaus	Huom.
Maastotietokanta Kattava maastoa kuvaava aineisto. Sen kohdeluokat on jaoteltu kohderyhmiin, joita ovat mm. liikenneväyläverkosto, rakennukset ja rakenteet ja maankäyttö. Maastotietokannassa on myös muihin INSPIRE-teemoihin kuuluvia tasoja.	MML	MML	Alueen kuvaaminen sen nykyisen ja tulevan suunnitellun käyttötarkoituksen tai sosioekonomisen tarkoituksen (esimerkiksi asuin- tai teollisuusalue, liikekeskus, maa- tai metsätalousalue tai virkistysalue) mukaan.	KMTK osaprojektissa tuotetaan uutta maastotietokantaa. KMTK osaprojektissa on tuottanut Maankäyttöpäätös-osaprojektin tarvitsemat ortokuva- ja KMTK-tiedot uutta kaavanpohjakarttakonseptia varten. INSPIRE-vertailutaulukot tulevat tuottamaan.
Ajantasa- asema- kaava	Kunta	Kunta eri palveluissa	Alueen kuvaaminen sen nykyisen ja tulevan suunnitellun käyttötarkoituksen tai sosioekonomisen tarkoituksen	INSPIRE-vertailutaulukot tulevat tuottamaan.

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

			(esimerkiksi asuin- tai teollisuusalue, liikekeskus, maa- tai metsätalousalue tai virkistysalue) mukaan.	<p>Asemakaavasta on laadittu kansallisena kehityshankkeena KuntaGML-tietomalli, jonka hyödyntämistä INSPIRE-velvoitteiden hoitamiseen tulee selvittää. KuntaGML-tietomallista on laadittu kunnissa laajasti käytössä oleviin paikkatieto- ja suunnittelujärjestelmiin PROTO-tasoiset WFS-rajapinnat. Niiden toteutus on kesken ja laajempi käyttökelpoisuus mahdollista. KuntaGML-mukaisen IMPORT/EXPORT toiminnallisuudet tietojärjestelmissä ovat paremmalla tasolla, muttei kuitenkaan toimivat.</p> <p>Skeema perustuu MRL:ään.</p> <p>MRL:n uudistaminen huomioitava.</p> <p>Haasteena vaihtelevat merkintäkäytännöt ja luokittelumattomuus. Suojelumerkinnot eivät ole aluemaista tietoa vaan merkintöinä on esimerkiksi olemassa johonkin luokittelumattomaan viivaan liitettyjä koristesoiakoita.</p>
Yleiskaavat	Kunta	Kunta eri palveluissa	Alueen kuvaaminen sen nykyisen ja tulevan suunnitellun käyttötarkoituksen tai sosioekonomisen tarkoituksen (esimerkiksi asuin- tai teollisuusalue, liikekeskus, maa- tai metsätalousalue tai virkistysalue) mukaan.	<p>YK-skeema tuotettu Kuntaliitossa (Nosto Consulting). Kansallisena määrittelyhankkeena on Suomen kuntaliitto tehnyt kansallisen yleiskaavan tietomallin. Sitä ei ole toteutettu mihinkään kunnissa tai konsulttitoimistoissa käytössä oleviin tietojärjestelmiin. Skeeman toimivuus tulisi testata.</p> <p>INSPIRE-vertailutulokset tulee tuottaa.</p> <p>Skeema perustuu MRL:ään.</p> <p>Tulevaisuudessa yleiskaavoita tulisi tuottaa ajantasakaava.</p> <p>MRL:n uudistaminen huomioitava.</p> <p>Huomio tuleviin yleiskaavoihin, vanhat paperilla.</p>
Maakuntakaavat	Maakuntien liitot	Lounaistieto & Paikkatietokunta	<p>LOUSPIRE -hankkeessa (Lounaistieto) kerättiin liitoilta vahvistettujen maakuntakaava-aineistojen metatiedot ja ne lisättiin Paikkatietohakemistoon, katselupalvelut toteutettiin WMS-rajapintoina (Web Map Service) ja aineistojen tiedostolatauspalvelu ATOM-syötteenä. Hankkeen päätyttyä aineistot ovat olleet katseltavissa Paikkatietokunnan Karttaikkunassa ja ladattavissa Lounaistiedon nettisivujen kautta. Lounaistiedon ylläpidettävänä on 30 maakunta-kaava-aineiston Inspire-direktiivin velvoitteet täyttävää rajapintaa 18 maakuntien liitoilta.</p> <p>Osa kaavoista puuttuu (vanhoja ja tuoreimmat), osa yhdistelmäkaavoja. Tiedon rakenne ja karttojen (WMS) ulkoasu on hyvin kirjava.</p> <p>Kaikki maakunnat lukuun ottamatta Uudenmaan ja Ahvenanmaan maakuntia olivat mukana hankkeessa. Nyt 17 maakuntien liitoilla (paitsi Uusimaa) on ylläpitosopimus Varsinais-Suomen liiton (Lounaistiedon) kanssa.</p>	<p>HAME-hankkeessa on tehty INSPIRE vertailu- tai vastaavuustulokset HILUCS/HSRCL koodiluetteloiden ja kaavamerkintäasetuksen merkintöjen välillä. Kattavat vastaavuustulokset tulisi vielä laatia. HAME-hanke jatkuu vielä ainakin vuonna 2017.</p> <p>HAME-hankkeessa on luotu tietokantapohja, aineiston tuotantoa varten. INSPIRE skeema (Planned Land Use & Nomenclature) olisi hyvä testata – eli miten se taipuu kansallisiin tarpeisiin (use case).</p> <p>Skeema perustuu MRL:ään.</p> <p>Tulevaisuudessa myös maakuntakaavoista tulisi tuottaa ajantasakaava.</p> <p>MRL:n uudistaminen huomioitava.</p>

*Tiedon päättäjällä tarkoitetaan päätöksen (pääöstiedon) tekevää tahoa.

**Tiedon jakelijalla tarkoitetaan päätöstä (pääöstietoa) jakavaa / julkaisevaa tahoa.

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

Taulukko 3. Paikkatietoverkoston ja tiedontuottajien tunnistamat kansalliset tietotuotteet, jotka ovat kansallisesti arvokkaita, mutta jotka eivät eri syistä kuulu INSPIRE velvoitteiden piiriin (ei kansallinen aineistolista).

Ei INSPIRE, kansallisesti arvokas	Tiedon päättäjä*	Tiedon jakelija**	Kuvaus	Huom.
Opaskartta	Kunta		Opaskartta-aineisto on yleistetty karttatuote, jonka ylläpitomittakaava vaihtelee kunnasta toiseen. Usein taajamasta on tarkempimittakaavainen tuote. Opaskartalla esitetään lähinnä tiestö, nimistö, osoitenumeroita, maankäyttö sekä joitain palveluita. Opaskartta ei kuulu Inspire:n piiriin, koska kunnilla ei ole lakisäätöistä velvoitetta kyseisen aineiston tuotantoon, minkä takia ryhmä ehdotti sen poistettavaksi PATINEn aineistoluettelosta.	Aineisto ei myöskään olisi ollut luokiteltavissa Maankäyttö-tietotuotemäärittelyn mukaiseen pakolliseen maankäyttöluokitukseen.
SLICES-maankäyttö-aineisto	MML	MML	MMLn, SYKEN, Metlan, Tilastokeskuksen ja Geodeettisen laitoksen SLICES -yhteistyöprojektissa tuotettiin vuoden 2000, 2005 ja 2010 osalta koko maan kattava 10 ja 25 metrin pikselikoon rasteriaineisto muun muassa alueiden käytöstä (maankäyttöelementti). Maankäyttöelementti sisältää tietoja muun muassa asuinalueista, palvelujen alueista, loma-asuntoalueista, vapaan ajan alueista ja energiahuollon alueelta ja vastaa hyvin Maankäyttö-tietotuotemäärittelyn mukaista pakollista maankäyttöluokitusta (HILUCS).	Koska SLICES-aineistojen tuotanto on lopetettu, se poistettiin PATINEn aineistoluettelosta.
Valtakunnan metsien inventointiin (VMI11) maastoaineisto	LUKE	LUKE	Valtakunnan metsien inventointi (VMI) on metsien ja metsävarojen seurantarjestelmä, joka tuottaa tietoa alueittaisista ja koko maan metsävaroista (puuston määrästä, kasvusta ja laadusta), maankäytöstä ja metsien omistussuhteista, metsien terveydentilasta, metsien monimuotoisuudesta ja metsien hiilivaroista sekä niiden muutoksista. VMI:n tuottamat metsävaratiedot perustuvat monipuolisiin maastomittauksiin. Mittaukset tehdään nykyään ryppäinä sijaitsevilla maastokoealoilla, ja koealarypistä muodostuva säännöllinen verkko kattaa koko Suomen. Yhden inventointikierron aikana mitataan noin 70 000 maastokoealaa. Uusimmat metsävaratilastot perustuvat 11. VMI:hin (maastotyöt vuosina 2009–2013). VMI11 maastoaineistossa (on 8 maaluokkaa. VMI:n ja Maankäyttö-tietotuotemäärittelyn mukaisen pakollisen maankäyttöluokituksen (HILUCS) luokkamääritelmät eivät kuitenkaan täsmää keskenään. VMI:stä johdettua monilähdetietoa jaetaan Inspire:n maanpeitteen ja energiavarojen tietotuotemäärittelyjen mukaisina tuotteina.	
Yhdyskuntarakenteen seuranta (Liiteripalvelu ent.YKR)	SYKE	SYKE	SYKE on yhteistyössä Tilastokeskuksen kanssa kehittänyt Liiteripalvelua (ent. YKR:ää). Yhdyskuntarakennetta kuvaavilla aineistoilla pystytään tuottamaan tietoa siinä tapahtuvista muutoksista Suomessa alueellisesti ja ajallisesti vertailukelpoisella tavalla. On keskeinen osa SYKEN kehittämät hallinnollisista rajoista riippumattomat yhdyskuntarakenteen aluejaot kuten taajamat, taajamien asuinalueet, kylämäiset alueet ja maaseutualueet. Aineistot ovat käytettävissä Elinympäristön tietopalvelu Liiterissä ja ladattavissa omalle koneelle erillisestä internet-palvelusta. Ruutuaineistojen käyttö edellyttää Liiteri-sopimuksen tekemistä.	Aineistot kattavat vain pienen osan Inspire:n Maankäyttö-tietotuotemäärittelyn mukaisen pakollisen maankäyttöluokituksen sisältöä. Niiden kuuluminen Inspire:n piiriin kuuluu jatkossa selvittää . A
Corine Land Cover, kansallinen 25 x 25m rasteri.	SYKE	SYKE	Corine -aineistot sisältävät yhteiseurooppalaisten luokituksen takia sekä maankäyttö- että maanpeitetietoa. Kansallisissa Corine-aineistoissa on 18 luokkaa, joista voisi johtaa maankäyttötietoa. Corine-luokituksen ja Maankäyttö-tietotuotemäärittelyn pakollisen maankäyttöluokituksen (HILUCS) luokkamääritelmät eivät kuitenkaan täsmää keskenään. Aineiston kuvaus täällä . (Versio 10.3.2015, taso4.)	Corine-tietotuotteet jaetaan Inspire:n maanpeitteen tietotuotemäärittelyn mukaisina tuotteina kuten muuallakin Euroopassa. Raportoitu Inspire-aineistoiksi Corine aineisto tarkempi Suomessa (25m x 25m) kuin muualla Euroopassa (250 m x 250m). Aineiston metatiedot täällä .
Valtakunnallinen maakuntakaavapaikka tietokanta	SYKE	SYKE	Valtakunnallinen maakuntakaavapaikkatietokanta ei ole tämänhetkisen tulkinnan mukaan Inspire-aineisto. Maakuntien liittojen alkuperäiset maakuntakaava-aineistot	Aineisto sisältää vahvistettujen maakuntakaavojen aluevarauksia, kohdemerkintöjä, viivamaisia

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

			<p>sisältävät kattavammin Maankäyttö-tietotuotteen tarvitsemia vektorimuotoisia tietoja ja maakuntien liitot ovat alkuperäisaineiston tuottajina vastuussa Inspire-velvoitteista. Valtakunnallinen aineisto on kuitenkin arvokas, koska se kuvaa vektorimuodossa kunkin vuoden lopun maakuntakaavojen voimassaolotilannetta tärkeimpien maakuntakaavan teemojen osalta samaan tapaan kuin esimerkiksi ajantasa-asemakaava.</p> <p>Aineisto sisältää seuraavat tietokannat (feature classit): MkAluevaraus, MkKohde, MkLiikenne, MkMaisema, MkPohjavesi ja MkTuulivoima.</p>	<p>liikennemerkintöjä, maisemaosa-alueita, pohjavesiosa-alueita ja tuulivoimavaruuksia.</p> <p>Aineiston metatiedot täällä.</p>
MRL:n mukaisten yleiskaavojen ulkorajaukset	SYKE	SYKE	<p>Aineisto sisältää MRL:n mukaiset, hyväksytyt yleiskaavojen ulkorajat vektorimuodossa. Aineisto päivitetään vuoden viiveellä. Aineisto sisältää kaavamuutoksista uusimman tilanteen siten, ettei päällekkäisiä alueita ole. Tällä hetkellä aineisto tuotetaan konsulttityönä ja jaetaan Liiteri-palvelussa</p>	<p>Aineiston metatiedot täällä.</p>
Asemakaavoitettu alue -aineisto	SYKE	SYKE	<p>Aineisto käsittää asemakaavoitetun alueen ulkorajauksen vektorimuotoisena. Aineisto kattaa maankäyttö- ja rakennuslain sekä vuoteen 2000 asti voimassa olleen rakennuslain mukaiset asemakaavat, muttei ranta-asemakaavoja. Aineisto ei sisällä yksittäisten asemakaavojen rajauksia, vaan kunnan koko asemakaava-alueen ulkorajan. Tuotetaan SYKEssä ELY-keskusten tuottamien asemakaavojen pohjalta ja jaetaan SYKE:n avoindata -palvelussa.</p>	<p>ELY-keskusten aineisto perustuu kunnilta tiedoksi tulleisiin kaava-asiakirjoihin.</p> <p>Aineiston metatiedot täällä.</p>

*Tiedon päättäjällä tarkoitetaan päätöksen (pääöstiedon) tekevää tahoa.

**Tiedon jakelijalla tarkoitetaan päätöstä (pääöstietoa) jakavaa / julkaisevaa tahoa.

3.2 Aluehallinnan, rajoitusten ja säätelyn piiriin kuuluvat alueet ja raportointiyksiköt – teeman aineistot

INSPIRE-direktiivin Aluehallinnan, rajoitusten ja säätelyn piiriin kuuluvat alueet ja raportointiyksiköt -teema kuvaa alueet joita hoidetaan, säännellään tai käytetään kansainvälisen, Euroopan, kansallisen, alueellisen tai paikallisen tason raportointiin. Sisältää kaatopaikat, juomavedenottopaikkoja ympäröivät suoja-alueet, nitraatin aiheuttamalle pilaantumiselle alttiit alueet, säännellyt laivaväylät merellä tai suurilla sisävesillä, jätteiden upottamiskiellon soveltamisalaan kuuluvat alueet, melurajoitusalueet, luonnonvarojen tai malmin etsintäalueet, ja kaivostoiminnan lupa-alueet, vesipiirit, asiaankuuluvat raportointiyksiköt ja rannikkoalueiden hallinta-alueet. Suunnitelma INSPIRE:n määrittelyjen mukaisen tietotuotteen muodostamiselle, Aluehallinnan, rajoitusten ja säätelyn piiriin kuuluvat alueet ja raportointiyksiköt -teeman aineistoille, löytyy [täältä](#).

Taulukko 4. INSPIRE-velvoitteiden piiriin kuuluvat liitteen III Aluehallinnan, rajoitusten ja säätelyn piiriin kuuluvat alueet ja raportointiyksiköiden -teeman aineistot. Aineistot ovat avointa tietoa ja maksuttomia.

INSPIRE, Liite III Aluehallinta jne.	Tiedon päättäjä*	Tiedon jakelija**	Kuvaus	Huom.
Rakennuskiellot	Kunta	Kunta eri palveluissa	<p>Rakennuskieltoalueet sisältävät kunnan/kaupungin rakennuskieltoalueet.</p> <p>Aineistosta ei ole olemassa yleiskuvausta.</p> <p>MRL 53 §:n mukaan kunta voi kieltää rakentamisen, kun yleis- tai asemakaavan laatiminen tai muuttaminen on pantu vireille. Rakennuskieltoa voi pidentää kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi enintään viidellä vuodella. Jos kaava vielä senkin jälkeen on kesken, ELY-keskus voi erityisestä syystä jatkaa rakennuskieltoa kunnan hakemuksesta vielä viidellä vuodella. ELYllä ei roolia tietojen tallentajana.</p>	<p>Paikkatietohakemistossa on selailtavissa joidenkin kuntien aineistoja koskevat metatiedot.</p> <p>Aineistolle ei ole olemassa omaa INSPIREN mukaista tietomallia. Kansallinen skeema puuttuu.</p> <p>ELYn rooli on poistumassa keväällä voimaan tulevissa MRL muutoksissa.</p>
Suunnittelutarvealueet	Kunta	Kunta eri palveluissa	<p>Aineistosta ei ole olemassa yleiskuvausta.</p> <p>Aineisto sisältää kuntien päättämien maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 3</p>	<p>Paikkatietohakemistossa on selailtavissa joidenkin kuntien aineistoja koskevat metatiedot.</p>

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

		Liiteri	<p>momentin mukaisten voimassa olevien suunnittelutarvealueiden ulkorajat. Maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 1 momentin mukaisia suunnittelutarvealueita ei aineistossa ole esitetty. Aineistossa voi olla puutteita johtuen mahdollisista digitointi- ja tulkintavirheistä. Lisäksi aineistoa käytettäessä on otettava huomioon, että sen alueellinen ja ajallinen kattavuus voi vaihdella eri ELY-keskusten välillä. Aineisto on osa ELY-keskusten tuottamia kuntakaavoituksen ja kulttuuriympäristön paikkatietoja (GISALU).</p> <p>Liiterissä: osoitettujen suunnittelutarvealueiden kokonaistilanne. Erikseen vuoden aikana osoitetut suunnittelutarvealueet. Erikseen hyväksytyjen yleiskaavojen ja rakennusjärjestysten suunnittelutarvealueet.</p>	<p>Aineistolle ei ole olemassa omaa INSPIREN mukaista tietomallia. Kansallinen skeema puuttuu.</p> <p>Osa ELYistä digitoi/on digitoinut suunnittelutarvealueiden rajat, osa ei. Jos ulkorajat on digitoitu, ne löytyvät Liiteristä. Tiedoissa voi olla puutteita.</p>
Maasto- ja vesiliikenteen rajoitusalueet	SYKE	SYKE & MML Paikkatietoikunassa	<p>Rajoitusalueita ovat maastoliikennelain ja vesiliikennelain nojalla asetetut liikenne rajoitukset.</p> <p>Rajoituspäätöksiä ovat antaneet aiemmin vanhat lääninhallitukset (vuoteen 1995 saakka), vapaakunnat (vuosina 1989 -1996) ja vuodesta 1995 lähtien alueelliset ympäristökeskukset (nykyiset ELY-keskukset). Aineisto koostuu maasto- ja vesiliikenteen rajoitusalueista. Alueiden rajausten lisäksi aineisto sisältää tietoa itse päätöksistä ja niiden sisältämistä rajoituksista.</p> <p>Väylärajoituksia koskevan paikkatietoaineiston ylläpitovastuu on Liikennevirastolla, joka vastaa myös aineiston jakelusta.</p> <p>Aineiston kuvaus paikkatietohakemistossa täällä.</p>	Aineiston metatiedot täällä.
Koskiensuojelulain a suojellut vesistöt	SYKE	SYKE	<p>Aineisto sisältää koskiensuojelulain (23.1.1987/87) nojalla suojellut kosket ja joet sekä valuma-alueet, joiden vesistöt ja vesistön osat on suojeltu.</p> <p>Suojelluille vesistöille tai vesistön osille ei voida antaa vesilaissa tarkoitettua lupaa voimallituksen rakentamiseen. Aineisto sisältää myös kohteet, jotka on suojeltu Ounasjoen ja Kyröjoen suojelemisesta voimalarakentamisella säädetyillä erillislaeilla.</p> <p>Aineisto on numeeristettu alun perin käyttäen 1:250 000 mittakaavaista pohjakarttaa. Alueiden rajausten lisäksi aineistossa on tieto alueen suojelualuetunnuksesta ja nimestä.</p> <p>Aineiston kuvaus paikkatietohakemistossa täällä.</p>	Aineiston metatiedot täällä.
Vesienhoitoalueet	SYKE	SYKE	<p>Aineisto sisältää EU:n vesipolitiikan puitteiden direktiivin (2000/60/EY, 23.10.2000) mukaiset vesienhoitoalueet Suomessa.</p> <p>Suomessa vesipuitteiden direktiivi on toimeenpantu keskeisiltä osin lailla vesienhoidon järjestämisestä eli vesienhoitolailalla (N:o 1299, annettu 30.12.2004, voimaantulo 31.12.2004) sekä valtioneuvoston asetuksella vesienhoitoalueista (N:o 1303, annettu 30.12.2004, voimaantulo 1.1.2005).</p> <p>Vesienhoitolain täytäntöönpanon tehtävistä huolehtivat ELY:t. Ahvenanmaan maakunta muodostaa oman vesienhoitoalueensa ja</p>	Aineiston metatiedot täällä.

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

			<p>siellä vesipuidedirektiivin toimeenpano pohjautuu Ahvenanmaan maakunnan omaan lainsäädäntöön.</p> <p>Aineiston kuvaus paikkatietohakemistossa täällä.</p>	
Vesipuidedirektiivin mukaiset vesimuodostumat	SYKE	SYKE	<p>Vesipuidedirektiivin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY,23.10.2000) mukaisella pintavesimuodostumalla tarkoitetaan pintavesien erillistä ja merkittävää osaa, kuten järveä, tekoallasta, puroa, jokea tai kanavaa, puron, joen tai kanavan osaa, jokisuun vaihtumisaluetta tai rannikkovesien osaa.</p> <p>Pohjavesimuodostumalla tarkoitetaan Direktiivin mukaan pohjavesimuodostumalla tarkoitetaan yhtenäisenä vesimassana akviferiin tai akvifereihin varastoitunutta pohjavettä.</p> <p>Pintavedet jaotellaan vesienhoidon järjestämiseksi maantieteellisten ja luonnontieteellisten ominaispiirteiden mukaan tyypeihin. Pintavedet voidaan nimetä tietyin edellytyksin keinotekoisiksi tai voimakkaasti muutetuiksi.</p> <p>Pintavesimuodostumat kuuluvat johonkin seuraavista jaotteluryhmistä: järvi, joki ja rannikkovesi. Sama vesimuodostuma ei voi kuulua useaan jaotteluryhmään.</p> <p>Pohjavesimuodostumat sisältävät ympäristöhallinnon kartoittamiin ja luokittelemiin vedenhankintaa varten tärkeisiin ja vedenhankintaan soveltuviin pohjavesialueisiin (eli ns. I ja II luokan pohjavesialueet).</p> <p>Vesienhoidon suunnittelun 1. suunnittelukauden mukaiset vesimuodostumat raportoitiin EU:lle vuonna 2010. Vesienhoidon suunnittelun 2. suunnittelukausi on meneillään ja vesimuodostumien rajauksia on tarkistettu sekä uusia vesistöjä on otettu mukaan. Aineisto sisältää 2. suunnittelukauden mukaiset pinta- ja pohjavesimuodostumat.</p>	<p>Avoin data kuvaus täällä.</p> <p>Suun.kauden 1. aineiston metatiedot täällä.</p> <p>Suun.kauden 2. aineiston metatiedot täällä.</p>
Uimavesidirektiivin mukaiset uimavedet	SYKE	SYKE	<p>Aineisto sisältää EU:n uimavesidirektiivin asettamat kävijämääräkriteerit ylittävät uimarannat Suomessa vuodesta 2006 alkaen. Aineisto sisältää tietoja uimarannan tunnuksesta ja nimestä, tiedot vesienhoitoalueesta ja vesimuodostumasta sekä uimaveden tyypistä ja sijaintikunnasta.</p> <p>Aineiston kuvaus paikkatietohakemistossa täällä.</p>	<p>Aineisto on alunperin saatu Kansanterveyslaitokselta, mutta sitä on korjattu SYKEssä ja aluekeskuksissa</p> <p>Aineiston metatiedot täällä.</p>
Yleisiä vesiväyliä koskevat kiellot ja rajoitukset (rajoitusalueet ja vesiliikennemerkit)	Liikennevirasto	MML:n Paikkatietoikunassa	<p>Tiedot sisältävät vesiliikennelain nojalla asetetut alueelliset kiellot ja rajoitukset sekä niihin liittyvät kiello- ja rajoitusmerkit. Liikenneviraston ylläpitämiä yleisiä kulkuväyliä koskevia rajoituksia ovat tehneet vuoteen 1994 asti lääninhallitukset, vuodesta 1995 kesäkuun loppuun 1996 alueelliset ympäristökeskukset (nykyiset ELY-keskukset) ja sen jälkeen Merenkululaitoksen merenkulkupiirit. Merenkulkupiirin lakkauttamisen jälkeen (2006) rajoitusasioita on hoitanut Merenkululaitoksen Väylänpito-osasto ja liikennehallinnon virastouudistuksen jälkeen (2010) Liikennevirasto. Livin väylä- ja turvalaiterekisterissä ylläpidetään rajoitusalueiden ja vesiliikennemerkkien sijaintitietoja sekä ominaisuustietoja (tekniset tiedot, hallinnolliset tiedot ja muut</p>	<p>Tiedot vesiliikennemerkeistä tallennetaan Livin turvalaiterekisteriin(VATU) sekä väylien että väylien ulkopuolisten alueiden osalta.</p>

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

tiedot).				
Kaivosrekisterin kartta-aineisto (malminetsintä- ja kaivoslupa-alueet)	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto	TUKES & MML:n Paikkatietokunassa	<p>Kartta-aineisto sisältää seuraavat aineistokokonaisuudet: kaivospiirit, kaivosluvut, valtaukset, malminetsintäluvut, varaukset ja kullanhuuhtontaluvut. Kussakin aineistossa on kolme karttatasoa: hakemukset, voimassaolevat lupa-alueet sekä karensseissa (pl.kullanhuuhtontalupa-alue) olevat lupa-alueet.</p> <p>Kaivosrekisterin varausten kartta-aineisto sisältää enintään 31.12.2015 asti karensseissa olevien vanhojen varausalueiden perustiedot ja rajat. Vanhan lain mukaisia varauksia ei ole enää voimassa. Aineistoa päivitetään jatkuvasti ja se julkaistaan 2-3 vk välein.</p> <p>Karttapalvelu: http://www.kaivostoiminta.fi/kartta/ Osoite tulee muuttumaan tulevaisuudessa. Aineiston kuvaus paikkatietohakemistossa täällä.</p>	Kartta-aineisto on maksutta ladattavissa Tukesin verkkosivuilta. Sivuilta löytyy myös INSPIREN mukainen Atom-syötteellä toteutettu tiedostopalvelu.

*Tiedon päättäjällä tarkoitetaan päätöksen (pääöstiedon) tekevää tahoa.

**Tiedon jakelijalla tarkoitetaan päätöstä (pääöstietoa) jakavaa / julkaisevaa tahoa.

3.3 Suojellut alueet –teeman aineistot

INSPIRE-direktiivin Suojellut alueet -teema kuvaa erityisten suojelutavoitteiden saavuttamiseksi kansainvälisen, yhteisön ja jäsenvaltioiden lainsäädännön puitteissa nimetyt tai hoidetut alueet. Suunnitelmassa ei oteta kantaa Ahvenanmaan maakunnan paikkatietoihin. Suunnitelma INSPIRE:n määrittelyjen mukaisen tietotuotteen muodostamiselle, Suojellut alueet teeman aineistoille, löytyy [täältä](#).

Taulukko 5. INSPIRE-velvoitteiden piiriin kuuluvat liitteen I Suojellut alueet teeman aineistot.

INSPIRE, Liite I Suojellut alueet	Tiedon päättäjä*	Tiedon jakelija**	Ilmainen tieto	Kuvaus	Huom.
Asemakaavojen suojelumerkinnot	Kunta	Kunta eri palveluisissa		Kaavamääräyksillä on keskeinen merkitys toteutettaessa asemakaavoituksen tavoitetta säilyttää luonnon ja rakennetun ympäristön arvot. Suojelumääräyksiä voidaan antaa myös silloin, kun aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava (MRL 57.2 §).	Ei ole saatavissa kuin muutamassa kunnassa niiden omista järjestelmistä, muuten poimittava käsityönä. Ei täytä INSPIRE-velvoitteita Tieto voitaneen tuottaa INSPIREN mukaisella asemakaavan tietomallilla.
Muinisjäännökset (Muinisjäännöskisteri)	Museovirasto	Museovirasto	KYLLÄ	<p>Aineisto sisältää sijainti- ja ominaisuustiedot Museoviraston ylläpitämässä muinisjäännöskisterissä olevista muinismuistolain 17.6.1963/295 nojalla rauhoitetuista kiinteistä muinisjäännöksistä.</p> <p>Muinisjäännösten aluerajaus tarkoittaa, että alueen rajat on määritelty maastotarkastuksessa, siis paikan päällä havainnoimalla ja vanhaa karttamateriaalia hyväksikäyttäen, kun taas pistemäinen muinisjäännös voi sisältää esimerkiksi tiedon, että siinä on vanha asuinpaikka mutta aluetta ei ole vielä määritelty.</p>	Kohteilla on pistemäinen tieto ja sen lisäksi osalle kohteista on digitoitu aluemainen rajaus. Aluemainen rajaus kuvaa muinisjäännöksen laajuutta tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella. Rajaus voi muuttua tutkimustiedon karttuessa.
Valt. merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	Museovirasto	Museovirasto	KYLLÄ	<p>Valtakunnallinen inventointi, joka valtioneuvoston 20.12.2009 antamalla päätöksellä korvaa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa mainitun vastaavan vuoden 1993 inventoinnin.</p> <p>Inventoinnissa on huomioitu alueellisesti ja ajallisesti rakennusperinnön monimuotoisuus ja Suomen historian keskeiset teemat.</p>	Kohteet ovat pisteitä, viivoja, alueita tai niiden yhdistelmiä.

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

				Kulttuuriympäristöt ovat yksittäisiä rakennuksia laajempia alueita, ja ne voivat ulottua yli kuntarajojen. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt tulee ottaa huomioon kaavoituksessa.	
Suojeltu rakennusperintö (Rakennusperintö-ö-rekisteri)	Museovirasto	Museovirasto & MML paikkatiet oikkuna	KYLLÄ	Rakennusperintöaineisto sisältää Asetuksella 480/85, Kirkkolailla (1054/1993), Lailla ortodoksisesta kirkosta (985/2006) sekä ns. Rautatiesopimuksella (1998) suojellut kohteet ja niihin kuuluvat rakennukset. Kirkkolailla ja Lailla ortodoksisesta kirkosta suojelluista kohteista mukana ovat vain ennen vuotta 1917 rakennetut kirkkorakennukset, eivät mahdolliset muut rakennukset kuten tapulit tai hautakappelit. Aineisto ei sisällä kaavoissa suojeltuja rakennuksia tai alueita. Lailla rakennusperinnön suojelemisesta suojellut kohteet (LasRS/RakSu) ovat ympäristöhallinnon päätöksiä. Niiden paikkatiedot ovat osa GISALUa, aineistosta julkaistu avoin REST-rajapinta, ei INSPIREn mukaista rajapintaa, metoja eikä latausta	Rakennukset on paikannettu pistemäisinä, mahdolliset suojelualueet polygoneina.
Luonnonsuojelija erämaa-alueet	SYKE, Metsähallitus	SYKE	KYLLÄ	YM:n asettamassa luonnonsuojeluhallinnon suojelualueita koskevan tiedon hallinnan kehittämishankeessa (SALTI) mm. siirrettiin ELY-keskusten yksityisiä luonnonsuojelualueita koskeva tiedon tuotanto tehtäväksi Metsähallituksen järjestelmissä (SATJ) SYKEN paikkatietojärjestelmien sijaan. SATJ-järjestelmä otettiin käyttöön Metsähallituksessa vuonna 2014. ELYt ylläpitävät siten yksityisten mailla sijaitsevien luonnonsuojelualueiden tietoja SATJ-järjestelmän avulla. Valtion mailla sijaitsevien luonnonsuojelualueiden ylläpito hoidetaan muilla Metsähallituksen järjestelmillä, mutta ko. aineisto on osana SATJ-järjestelmää. Aineisto ei ole ajan tasalla Ahvenmaan kohteiden osalta, joista vastuu on Ahvenanmaan maakuntahallituksella.	SYKE vastaa luonnonsuojelualueita koskevan tiedon jakelusta niin ympäristöhallinnon sisäisille kuin ulkopuolisillekin käyttäjille.
Natura 2000	SYKE	SYKE	KYLLÄ	Natura2000-alueet on raportoitu paikkatietoaineistona EU:lle valtioneuvosten päätösten mukaisesti. Aineistolle on asetettu laatuksiteerit Natura-raportointiohjeissa ja aineiston validointi on tehty EU:n toimesta. Ahvenanmaan kohteet on raportoitu samassa yhteydessä, mutta vastuu ja omistusoikeus aineistosta on Ahvenanmaan maakuntahallituksella. Aineisto muodostaa myös vesipuidedirektiivin (2000/60/EY) mukaisen suojelualuekisterin, kullekin Natura-kohteelle on lisätty tieto siitä, onko kohde vesipuidedirektiivin mukainen suojelualue.	Parhailaan on menossa Natura2000-verkoston täydentäminen ja –tietokannan päivitys. Natura-alueiden tiedot tullaan päivittämään vastaamaan alueilta kertynyttä uusinta inventointitietoa. Samalla tarkastellaan verkostoehdotuksen riittävyyteen liittyviä täydennystarpeita.

*Tiedon päättäjällä tarkoitetaan päätöksen (pääöstiedon) tekevää tahoa.

**Tiedon jakelijalla tarkoitetaan päätöstä (pääöstietoa) jakavaa / julkaisevaa tahoa.

4 Maankäyttöpäätöstietoja koskeva kansallinen lainsäädäntö

Suomessa laki paikkatietoinfrastruktuurista (421/2009) astui voimaan 17.6.2009 ja asetus paikkatietoinfrastruktuurista 12.10.2009. Laki paikkatietoinfrastruktuurista säättää, miten INSPIRE direktiivin vaatimukset pannaan täytäntöön Suomessa. Se ei laajenna direktiivin soveltamisalaa. Laissa määritellään velvoitteet viranomaisille, jotka hallinnoivat direktiivin piiriin kuuluvaa, alkuperäistä paikkatietoaineistoa. Soveltamisalaan kuuluvat paikkatiedot on määritelty asetuksessa

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

paikkatietoinfrastruktuurista. Osana käynnistynyttä maankäyttöpäätökset -hanketta pyritään laatimaan kansallinen laajennus ja tarkennus soveltamisalaan.

Myös julkisen hallinnon tietojärjestelmien yhteentoimivuus on tavoitteena **tietohallintolaissa** (634/2011), joka tuli voimaan vuonna 2011. Valtiovarainministeriö koordinoi yhteentoimivuuden toteuttamista, johon tähdätään kattavalla kokonaisarkkitehtuuryöllä, viitearkkitehtuureilla ja julkisen hallinnon suosituksilla.

Valtioneuvoston ministeriö julkaisi syyskuussa 2016 päivitetyn version **Julkisen hallinnon paikkatiedon viitearkkitehtuurista**, jonka päivitystyön lähtökohtana oli INSPIRE-palveluarkkitehtuuri, jota laajennettiin tavoitteena yhteentoimiva ja yhteiskäyttöinen kansallinen paikkatietoinfrastruktuuri. Viitearkkitehtuuri kuvaa paikkatiedon hallinnan, jalostamisen ja julkaisemisen toiminnalliset perusrakenteet ja määrittelee linjaukset paikkatietojen kansallisen yhteentoimivuuden ja yhteiskäyttöisyyden aikaan saamiseksi. Viitearkkitehtuurin linjaukset nojautuvat vahvasti kansallisen paikkatietostrategian tavoitteisiin. Näin paikkatietoinfrastruktuuri kytkeytyy yhä selkeämmin osaksi koko Suomen julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurityötä.

Maankäyttöpäätöstiedoilla on keskeinen merkitys monissa yhteiskunnan prosesseissa, mm. lupa- ja valvontaprosesseissa, sekä kaavoituksessa. Ainakin seuraavat **lait, asetukset ja määräykset** on tunnistettu koskevat maankäyttöpäätöstietoja:

- ❖ Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja Maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999)
- ❖ Kiinteistörekisterilaki ja –asetus
- ❖ Kaivoslaki
- ❖ Luonnonsuojelulaki
- ❖ Laki kiinteistörekisteripalveluista: laissa on lueteltu lakeja ja asetuksia, jotka liittyvät kiinteistörekisteriin
  - Huomioitava prosessi! Kiinteistörekisteriasetus 7 § (27.8.1999/873). Muut kiinteistörekisteriin merkittävät tiedot merkitään 6 §:ssä mainittujen tietojen lisäksi rekisteriyksikköä koskevin tietoina:
    - 1) yksikön tai sen osan sijaitseminen voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella;
    - 2) yksikön tai sen osan sijaitseminen voimassa olevan asemakaavan alueella;
    - 3) tontin ja yleisen alueen osalta asemakaavan mukainen käyttötarkoitus;
    - 4) asemakaavan mukaisen muun kuin 3 kohdassa mainitun kiinteistön osalta sen kaavassa määrätty käyttötarkoitus kiinteistön muodostamisajankohtana;
    - 5) yksikön tai sen osan sijaitseminen alueella, jolla on maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n mukainen rakennuskielto;
    - 6) tonttia koskeva erillinen tonttijako; sekä
    - 7) muita tietoja sen mukaan kuin muualla laissa tai sen nojalla merkittäväksi säädetään
- ❖ Hallintolaki: sisältävät yleisiä päätösten tekemiseen liittyviä määräyksiä
- ❖ Rakennusluovutuslaki: Laki rakennusperinnön suojelusta
- ❖ Muinaismuistolaki
- ❖ Vesilaki
- ❖ Ympäristönsuojelulaki, metsälaki, maa-aineslaki
- ❖ Vesiliikennelaki
- ❖ Maastoliikennelaki
- ❖ Ulkoilulaki
- ❖ Tietohallintolaki
- ❖ Erämaalaki
- ❖ Poronhoitolaki
- ❖ Patoturvallisuuslaki
- ❖ EU-asetus henkilötietojen suojasta (2016/679)
- ❖ Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta (453/2002)

Maankäyttöpäätöksiin liittyy lähes aina jokin oikaisu- tai muutoksenhakumahdollisuus. Tällöin maankäyttöä koskevasta asiasta tekee päätöksen eri viranomainen, eri hallinnonalalta (oikeushallinto).

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

Tällä hetkellä päätökset oikeushallinnosta tulevat päätöksen tehneille tahoille, valittajille ja viranomaisille paperi- tai pdf-versioina. Päätöksiä ei ole nykytilassa kytketty sähköisesti alkuperäiseen maankäyttöpäätökseen. Päätöstietoja tarvitaan ko. lakien toimivuuden arvioinnissa ja toimeenpanon seurannassa, viranomaistyössä ja tutkimustoiminnassa. Lisäksi kansalaiset ja järjestöt tarvitsevat tietoa koko maankäytön suunnittelun ketjusta. Oikeusministeriön hallinnonalalla on meneillään kehittämishankkeita, jotka mahdollistavat poikkihallinnollisen sähköisen yhteistyön muiden viranomaisten kanssa. Tässä yhteydessä olisi syytä tunnistaa maankäyttöpäätöksiin liittyvät yhteystarpeet.

Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnan (JUHTA) on hyväksynyt JHS-järjestelmän mukaiset suositukset jotka koskevat valtion- ja kunnallishallinnon tietohallintoa. Sisällöltään JHS voi olla julkishallinnossa käytettäväksi tarkoitettu yhtenäinen menettelytapa, määrittely tai ohje. JHS-järjestelmän tavoitteena on parantaa tietojärjestelmien ja niiden tietojen yhteentoimivuutta, luoda edellytykset hallinto- ja sektorirajoista riippumattomalle toimintojen kehittämiselle sekä tehostaa olemassa olevan tiedon hyödyntämistä. Ainakin seuraavat **suositukset** on tunnistettu koskevan maankäyttöpäätöksiä:

- ❖ JHS 177 Paikkatietotuotteen määrittely
- ❖ JHS 180 Paikkatiedon sisältöpalvelut
- ❖ JHS 187 Tunnussuosituksen koontisuositus
- ❖ JHS 135 Kaavojen, tonttijakojen ja rakennuskieltojen ominaisuustiedot
- ❖ JHS 193 Paikkatietojen yksilöivät tunnukset

4.1 Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän kokonaisuudistus

Maankäyttöpäätös –hanke tuottaa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän kokonaisuudistukseen digitalisaatiota koskevaa tietoa ja näkemystä tulevaisuuden maankäyttöpäätöstietojen tarpeista. Toimintaympäristössä on tapahtunut muutoksia maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) ja -asetuksen (895/1999) voimassaolon aikana. Nämä muutokset vaikuttavat monella tapaa suunnittelujärjestelmään, ja tulevaisuudessa toimintaympäristöön vaikuttavat muutokset ja ilmiöt vain vahvistuvat. Alueidenkäytöltä edellytetään valmiuksia vastata nopeasti ja ketterästi erilaisiin tarpeisiin. Digitalisaation vaikutukset ja hyödyntäminen ovat keskeinen osa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän uudistamista. Digitaalisuus edellyttää mm. muutoksia tietomalleihin, rajapintoihin ja toimintatapoihin. Uudistetun lainsäädännön arvioidaan olevan valmiina ensi vuosikymmenen alussa.

5 Maankäyttöpäätöstiedot nykytilanteessa

Maankäyttöpäätöstiedot ovat erilaisia juridisia päätöksiä (kuten kaavoja), lupia, määräyksiä sekä rasitteita ja käyttöoikeuksia. Erilaisista päätöstyypeistä syntyy erilaista paikkatietoa.

Tässä hankkeessa keskitytään suunniteltuun maankäyttöön. Suunnitellulla maankäytöllä tarkoitetaan esimerkiksi kaavoitusviranomaisten laatimia suunnitelmia eli kaavoja, joissa esitetään tuleva alueiden käyttö. Hankkeessa tarkastellaan myös tarvittavissa määrin maankäytön toteutumista. Toteutuneella maankäytöllä tarkoitetaan kuvausta alueen käytöstä ja käyttötarkoituksista sellaisina kuin ne ovat tällä hetkellä. Maankäyttöpäätökset muodostavat pohjan toteutuneelle maankäytölle ja sen seurannalle.

Alla on koottu taulukoihin maankäyttöpäätösten nykytilanne päätöstyypeittäin.

5.1 Päätökset

Suunniteltu maankäyttö kattaa kaavoitusviranomaisten määrittelemiä suunnitelmia eli **kaavoja**, joissa kuvataan maan mahdollinen käyttö tulevaisuudessa. Kaavaan kuuluvat myös kaavamerkinnot ja -määräykset. Kunnat laativat asemakaavoja ja yleiskaavoja sekä kuntien yhteisiä yleiskaavoja. Yleiskaavat voivat olla joko oikeusvaikutteisia tai oikeusvaikutuksettomia. Kunnat hyväksyvät myös maanomistajien laatimia ranta-asemakaavoja. Maakuntaliitot laativat maakuntakaavoja joko kokonismaakuntakaavoina tai temaattisina ns. vaihemaakuntakaavoina.

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

Maankäytön rajoituksiin kuuluvat esimerkiksi erilaiset suojelukohteet ja -alueet, rakennuskiellot sekä suunnittelutarvealueet. Maankäyttöä rajoittavia päätöksiä tekevät kuntien lisäksi lukuisat valtion viranomaiset.

Taulukko 6. Päätöksiä MRL:ssa.

MRL päätös	Tiedon päättäjä*	Vast. hallinto*	Tiedon jakelija***	Valtaku n. kattava tieto	Avoin tieto	Ilmainen tieto	Nykytilan kuvaus	Huom.
Asema-kaava & ranta-asemakaava	Kunta	YM	Kunta omassa palvelussa. Liiteri Paik.tietoikkuna Lounaistieto KTP	EI KYLLÄ EI EI EI	KYLLÄ KYLLÄ KYLLÄ KYLLÄ /EI	KYLLÄ/ voi vaihdella kunnittain KYLLÄ KYLLÄ KYLLÄ EI/KYLLÄ	MRL 7 luku. Kuvaavia tietoja on saatavilla sähköisesti kuntien asemakaavoista kuntien omissa palveluissa, kuntien täyttämistä asemakaavojen seurantalomakkeissa ja Liiteri, Paikkatietoikkuna, Lounaistieto ja KTP tietopalveluissa. Tieto SYKE:en AK-skeeman mukaisesti mm. (Liiteri) ELYt digitoivat kuntien asemakaavojen ulkorajat.	INSPIRE – velvoite, myös suojelumerkinnet AK- skeema perustuu MRL:ään. MKTP yhteydessä laaditaan INSPIRE vertailutaulukko MRL:n uudistaminen huomioitava. JHS 178 viittaa suoraan KRYSP Asemakaava skeemaan.
Erillinen tonttijako	Kunta	YM	Kunta omassa palvelussa.	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL 79§. Asemakaava on ohjeena laadittaessa erillistä tonttijakoa. Erillisen tonttijaon laatii ja hyväksyy kunta.	
Yleiskaava	Kunta	YM	Kunta omassa palvelussa. Liiteri Paik.tietoikkuna Lounaistieto KTP	EI KYLLÄ EI EI EI	KYLLÄ KYLLÄ KYLLÄ KYLLÄ EI	KYLLÄ KYLLÄ KYLLÄ KYLLÄ EI	MRL 5 luku. Kuvaavia tietoja on saatavilla sähköisesti kuntien yleiskaavoista kuntien omissa palveluissa ja Liiteri, Paikkatietoikkuna, Lounaistieto ja KTP tietopalveluissa. Yleiskaavojen rajoja ei enää digitoida ELY:ssä, vaan konsultti kerää tiedot suoraan kunnista. Konsultti saa kuitenkin ELYjen kautta tiedon, mistä kunnista kaavoja pitäisi kysellä / mitä kaavoja on valmistunut. Kiinteistötietojärjestelmää ylläpitävät kunnat pitävät yllä Asemakaavoitettu alue-aineistoa omissa järjestelmissään ja muillakin taajamakunnilla on yleensä yksittäisten asemakaavojen ulkorajaukset järjestelmissään.	INSPIRE – velvoite yleiskaavojen ulkorajat YK-skeema tuotettu Kuntaliitossa (Nosto Consulting). Skeeman toimivuus tulisi testata. Skeema perustuu MRL:ään. MRL:n uudistaminen huomioitava. JHS 135 Kaavojen, tonttijakojen ja rakennuskieltojen ominaisuustiedot.
Kuntien yhteinen yleiskaava	Kunnat	YM	Kunta omassa palvelussa ja yleiskaavapalvelussa.	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL 6 luku	
Maakuntakaava	Maakuntaliitto	YM	Maakuntaliitto omissa palveluissa	EI (Internet oma)	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL 4 luku. LOUSPIRE-hankkeessa (Lounaistieto) kerättiin liitoilta	INSPIRE -velvoite HAME-hankkeessa on

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

			alue)	KYLLÄ KYLLÄ KYLLÄ	KYLLÄ KYLLÄ KYLLÄ	vahvistettujen maakuntakaava-aineistojen metatiedot ja ne lisättiin Paikkatietohakemistoon, katselupalvelut toteutettiin WMS-rajapintoina ja aineistojen tiedostolatauspalvelu ATOM-syöteenä. Hankkeen päätyttyä aineistot ovat olleet katseltavissa Paikkatietoikkunan Karttaikkunassa ja ladattavissa Lounaistiedon nettisivujen kautta. Lounaistiedon ylläpidettävänä on 30 maakuntakaava-aineiston Inspire-direktiivin veloitteet täyttävää rajapintaa 18 maakuntien liitolta. Kaikki maakunnat lukuun ottamatta Uudenmaan ja Ahvenanmaan maakuntia olivat mukana hankkeessa.	tehty INSPIRE vertailu- tai vastaavuustaulukot HILUCS/HSRCL koodiluetteloiden ja kaavamerkintäasetuksen merkintöjen välillä. Kattavat vastaavuustaulukot tulisi vielä laatia. HAME-hanke jatkuu vielä ainakin vuonna 2017.	
			Liiteri Paik.tietoikkuna Lounaistieto	EI EI EI				
			Ainakin Uudenmaan liitolla ja Kymenlaakson liitolla on kehittyneempi karttapalvelu, jossa on mm. mahdollista kommentoida ja piirtää aineistoihin (esim. nähtävillä olevaan kaavakarttaan)	Liiterissä kattava rasteri eto siltä ajalta kun YM vahvisti kaavat		Liitot lähetti aikaisemmin kaava-aineistot YM:ään vahvistettavaksi. Nyt vahvistusmenettelystä on luovuttu. YM lähetti kaavakartan SYKEeseen. Maakunnan liiton on lähetettävä maakuntakaavan hyväksymistä koskeva päätös niille ministeriöille, joita kaava koskee, sekä ELYn, Maanmittauslaitokselle, maakuntakaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitoille, maakuntakaava-alueen kunnille ja rakennusvalvontaviranomaisille sekä tarpeen mukaan muille viranomaisille. MRA (11.2.2016/119)	HAME-hankeessa on luotu tietokantapohja, aineiston tuotantoa varten. INSPIRE skeema (Planned Land Use & Nomenclature) olisi hyvä testata – eli miten se taipuu kansallisiin tarpeisiin (use case). Skeema perustuu MRL:ään.	
							MRL:n uudistaminen huomioitava.	
							Digimaakuntakaava 2.0. –hanke käynnistynyt.	
							Liitoilla ei velvollisuutta toimittaa vahvistettuja kaavoja SYKEeseen.	
							YM:n kokoamat hyväksymispäätökset Excel-taulukossa.	
							Valitukset: Hallinto-oikeus ja KHO. Toimittaako oikeusistuimien tai Liitto tiedot mahdollisista valituksista YM:ään?	
Merialue-suunnitelma ja meren hoitoalue	Rannikon maakuntien liitot	YM	Rannikon maakuntien liitot Internet YM:ään tiedoksi. Merialuesuunnitteluprosessin tiedot, 500 tietuetta tunnistettu. Suunnittelutiedot ja merialuesuunnitelmat tarkoitus sisällyttää SYKE:n meritietoportaalii	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL 8 a luku (17.6.2016/482) 67 d § (17.6.2016/482) Merialuesuunnitelmasta tiedottaminen: Maakuntien liittojen on tiedotettava hyväksytystä merialuesuunnitelmasta ja sen perusteluista internetissä. Tieto hyväksytystä merialuesuunnitelmasta on lähetettävä valmisteluun osallistuneille viranomaisille ja yhteisöille. Merialuesuunnitelman on oltava kaikkien saatavilla internetissä. Maakuntien liittojen tulee toimittaa hyväksytyt	Perustuu Merialuesuunnitteludirektiivin EU/89/2014 ja meristrategiadirektiiviin. Merialuesuunnitelmaa aletaan tehdä. Suunnitelma-alueita kolme, jotka määritelty asetuksessa merialuesuunnitelmasta. Tekeminen käynnistymässä. 1: Uusimaa ja kymenlaakso

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

			n				<p>merialuesuunnitelma ja siihen tehdyt muutokset viipymättä tiedoksi ympäristöministeriöön.</p> <p>Yhteinen TEAS-hanke, minkä muotoisia ja sisältöisiä suunnitelmat tulee olemaan. Tarkoitus tehdä tietomalli merialuesuunnitelmalle.</p> <p>Tulevaisuuden skenaarioista hanke käynnistymässä.</p> <p>VELMU karttapalvelu</p>	<p>yhdessä</p> <p>2. Varsinais-Suomi ja satakunta yhdessä</p> <p>3. Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan liitot yhdessä.</p> <p>Asetuksessa kartta josta näkyy suunnitelma-alueiden rajat.</p>
Kansallinen kaupunkipuisto (perustamispäätös)	YM	YM	YM ja kunta Internet	EI	EI	EI	<p>MRL 9 luku.</p> <p>Suomessa on 8 kansallista kaupunkipuistoa.</p> <p>Kansallista kaupunkipuistoa voidaan laajentaa maankäyttö- ja rakennuslain 69 §:n mukaisesti kunnan hakemuksesta tehtävällä ministeriön päätöksellä.</p> <p>Rajaukseen voidaan muuttaa myös MRL 71 §:ssä mainituin perustein kunnan hakemuksesta ja ministeriön päätöksellä.</p> <p>SYKEssä aineisto, jota ei kuitenkaan ole pidetty yllä muutamaan vuoteen.</p>	Kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta päättää YM. Puisto voidaan perustaa kunnan hakemuksesta.
Katusuunnitelma	Kunta	YM	Kunta	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	<p>MRA 41 §</p> <p>Katusuunnitelmaa valmisteltaessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä 30 §:ssä säädetään.</p>	
Yleisen alueen suunnitelma	Kunta	YM	Kunta Internet	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	<p>MRL 90§. Muiden yleisten alueiden toteuttaminen.</p> <p>Kunnan tulee laatia yleisen alueen toteuttamiseksi suunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä 85 §:ssä säädetään kadun suunnittelemisesta, jos tämä on alueen erityisen merkityksen vuoksi tarpeen.</p>	
Hulevesisuunnitelma	Kunta	YM	Kunta Internet	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	<p>103 I § (22.8.2014/682).</p> <p>Kunta hyväksyy tarvittaessa hulevesisuunnitelman.</p>	
Kehittämismenettely	Kunta	YM	Kunta	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	<p>Kunta voi määrääjäksi, enintään 10 vuodeksi, nimetä yhden tai useamman rajatun alueen kunnasta kehittämisalueeksi MRL 110 §.</p> <p>Kehittämisalueeksi voidaan samalla päätöksellä nimetä yksi tai useampi rajattu alue.</p>	
Rakennuskielto	Kunta	YM	Kunta eri palveluissa	EI	EI	EI	<p>Kunnat päättävät alueellisesti rakennuskielloista.</p> <p>Rakennuskielto valtuuston päätös kaavan laatimisesta tai muuttamisesta: AK, YK</p> <p>Kielto tonttijaon muuttamista varten</p> <p>Kiellon jatkaminen AK, YK ja</p>	<p>INSPIRE -velvoite</p> <p>JHS 135</p> <p>Kaavojen, tonttijakojen ja rakennuskieltojen ominaisuustiedot</p> <p>MRL yhteensopiva, huom. uusi suun.järj.</p>

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

							<p>rakennuskaavaa varten</p> <p>Kaavan vahvistamatta jättämiseen liittyvä rakennuskielto YK ja rakennuskaavaa varten</p> <p>Kiellon jatkaminen AK, YK ja rakennuskaavaa varten</p> <p>Taaja-asutuskielto</p> <p>ELYt eivät tallenna tietoja rakennuskielloista.</p>	<p>MRL 38 § muuttui toukokuussa 2017. Muutos pykälään sisältyy hallituksen esitykseen 251/2016. Pykälästä poistuu ELYn tehtävä.</p> <p>Kunta voi itse jatkaa enintään viidellä vuodella + vielä erityisestä syystä viidellä vuodella.</p> <p>Yhteistä skeemaa ei ole.</p>
Toimenpidekielto-/rajoitus	Kunta	YM	Kunta eri palveluissa	EI	EI	EI	<p>Toimenpidekiellolla tarkoitetaan käytännössä maisematyölupaa (128 §).</p> <p>ELYt eivät tallenna tietoja maisematyöluvista, eikä maisematyöluvia löydy Liiteristä.</p>	<p>ELYjen valitusoikeus maisematyöluvista poistuu keväällä (HE 251/2016).</p>
Suunnittelutarvealueet	Kunta	YM	GISALU, Liiteri, Elyt	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	<p>Kunta tekee päätöksen yleiskaavassa tai rakennusjärjestyksessä.</p>	<p>Yhteistä skeemaa ei ole.</p>
Maankäyttö-sopimus	Kunta	YM	Kunta eri palveluissa	EI	?	?	<p>MRL 91 b §. Kunta voi tehdä kaavoitukseen ja kaavojen toteuttamiseen liittyviä sopimuksia (<i>maankäyttösopimus</i>). Maankäyttösopimuksissa ei voida kuitenkaan sitovasti sopia kaavojen sisällöstä.</p>	

*Tiedon päättäjällä tarkoitetaan päätöksen (pääöstiedon) tekevää tahoa.

**Vast.hallinto tarkoitetaan päätöstiedon määräämää vastuullista hallinnontahoa.

***Tiedon jakelijalla tarkoitetaan päätöstä (pääöstietoa) jakavaa / julkaisevaa tahoa.

Taulukko 7. Maankäyttöpäätöstietoa koskevat muiden lakien mukaiset päätökset.

Muu päätös	Tiedon päättäjä*	Vast. hallinto**	Tiedon jakelija***	Valtakun. kattava tieto	Avoin tieto	Ilmainen tieto	Nykytilan kuvaus	Huom.
Vapautus vesihuoltolaitoksen vesijohtoon, jätevesiviemäriin ja / tai hulevesiviemäriin liittämistä	Kunta	YM	Kunta	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	<p>(Vesihuoltolaki 119/2000 11§, 17 c §)</p> <p>Liittämismahdollisuudesta vapauttaminen</p> <p>Hulevesiviemäriin liittämismahdollisuudesta vapauttaminen.</p>	
Eläintauti rajoitusalueet	MMM	MMM	Evira	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	<p>Eläintautilaki 441/2013, 35 § Rajoitusalue</p> <p>(Päätöksen rajoitusalueen perustamisesta ja lakkauttamisesta tekee maa- ja metsätalousministeriö. Rajoitusaluetta perustettaessa sekä alueen rajoja määritettäessä on otettava huomioon maantieteelliset, hallinnolliset, ekologiset ja epidemiologiset tekijät ja valvontamahdollisuudet. Rajoitusalue on lakkautettava,</p>	

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

							kun sen perustamiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole.)	
Vesiliikenneläimukaiset rajoitusalueet (vesiväylärekisteri)	Liikennevirasto	LVM	Liikennevirasto	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Liikenneviraston ohje vesiliikenneläin soveltamiseksi	
Ilmailulta rajoitetut alueet (ilmailulaki ja asetus ilmailulta rajoitetuista alueista)	LVM	LVM	Trafi	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Valtioneuvoston asetus 930/2014 ja sen muutos 614/2015 säädetään ilmailulin nojalla.	
Maasto- ja vesiliikenteen rajoitusalueet (Maastoliikennelaki 1710/1999 ; Vesiliikennelaki 463/1996)	Elyt	LVM	SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Rajoituspäätöksiä ovat antaneet vuodesta 1995 lähtien alueelliset ympäristökeskukset (nykyiset ELY-keskukset). Merenkululaitoksen ylläpitämiä yleisiä kulkuväyliä koskevia rajoituksia ovat tehneet vuodesta 1995 kesäkuun loppuun 1996 alueelliset ympäristökeskukset (nykyiset ELY-keskukset) ja sen jälkeen Merenkululaitoksen Väylärajoituksia koskevan paikkatietoaineiston ylläpitovastuu on Liikennevirastolla.	INSPIRE – velvoite
Rajoitusalue Suoja-alue	Puolustusvoimat	PLM, LVM	Trafi	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Ilmailulaki (864/2014) Ilmailu on sallittu liitteessä 2 luetelluilla rajoitusalueilla vain puolustusvoimien luvalla tai puolustusvoimien asettamilla erityisehdoilla. Jos rajoitusalue on tarkoitettu myös rajavalvonnan tarpeita varten, puolustusvoimien on kuultava Rajavartiolaitosta ennen luvan myöntämistä tai erityisehtojen asettamista ja annettava lupa ja erityisehdot Rajavartiolaitokselle tiedoksi. Puolustusvoimien on annettava tämän pykälän nojalla myönnettyt luvat ja asetetut erityisehdot tiedoksi ilmaliikennepalveluntarjoajalle ja ilmailun hallintayksikölle.	
Pohjavesi-alue	Elyt	YM/MMM	Elyt/SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	2 a luku (19.12.2014/1263) Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä. Vesienhoito asetus 1040/2006 luku 2 a.	Luonnontieteellisen rajauksen perustuva
Vedenottamoiden suoja-alueet	AVI	MMM	SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Vesilaki	

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

Vesienhoitoalueet	VN asetus	YM/MMM	SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	INSPIRE –velvoite Valtioneuvoston Asetus 1303/2004	
Vesipuitedirektiivin mukaiset vesimuodostumat	Elyt	YM/MMM	SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	INSPIRE -velvoite	Luonnontieteellisen rajaukseen perustuva
Luonnon-suojelualue	Elyt/Metsähallitus	YM	MML	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	INSPIRE -velvoite Kartoissa. Yksityiset maanomistajat voivat tehdä yksityisiä luonnonsuojelualueita. Metsähallituksen järjestelmä ULJAS ja SATJ (vanha oli LUOTO) MML:n tallentamat tiedot eivät ole riittäviä INSPIRE-velvoitteen täyttämiseen	
Luonnon-suojelu-ohjelma-alue	VN	YM			EI	EI	Vanhat ohjelma-alueet eivät löydy avoimena datana tai paikkatietona. Uusia ohjelmia ei ole.	
Natura 2000	VN	YM	SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	INSPIRE -velvoite	
Koskien suojelulla suojellut vesistöt	Eduskunta	YM	SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	INSPIRE –velvoite Koskiensuojelulaki. Eduskunnan päätöksellä	
Rakennuksen tai rakennetun alueen suojelu-päätös	Elyt/ YM	YM	SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	INSPIRE –velvoite Tällä hetkellä on voimassa asetuksella 480/85 annettuja valtion rakennusten suojelupäätöksiä, joiden paikkatieto on museovirastossa. Rakennuksia suojeltu lailla (Ympärisöhallinnon aineisto), asetuksella (MV:n aineisto), Kirkkolailla (MV:n aineistossa), Lailla ortodoksista kirkoista (MV:n aineisto) – suurin osa suojelluista suojeltu kaavoilla, näistä ei aineistoa.	
Muinaisjäännökset	Museovirasto	OKM	Museovirasto	KYLLÄ	KYLLÄ Paikkatietoikkuna	KYLLÄ	INSPIRE –velvoite Kiinteän muinaisjäännökseen rauhoitus tapahtuu suoraan lain nojalla, joten siitä ei ole päätöstä, vain rekisteritieto. Lisäksi muinaismuistolain mukaiset muut päätökset, ainakin kajoamislupa, suoja-aluepäätös, tutkimuslupa	
Metsälain 10§ kohteet	Suomen metsäkeskus	MMM	Suomen metsäkeskus	KYLLÄ	EI	EI	INSPIRE -velvoite Metsälain 10 §:n kohteet turvattu suoraan lain nojalla, joten siitä ei ole päätöstä. Metsälain 10 § kohteisiin liittyvät viranomaispäätökset koskevat poikkeuslupaa (ML 11§) ja ennakkotietoa onko kohde erityisen tärkeä elinympäristö (ML 14 c §)	Metsätietolain muutoksella on tarkoitus avata tiedot.
Suojametsä-alue	Valtioneuvosto	MMM		KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Metsälain 12 §. Suojametsäalueen muodostavat Lapin läänissä Enontekiön ja Utsjoen kunnat	

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

							kokonaisuudessaan sekä Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa sijaitsevat alueet, joiden rajat on käyty ja merkitty maastoon 13 päivänä joulukuuta 1979 kiinteistörekisteriin merkityssä maanmittaustoimituksessa n:o 823.	
Suoja-alue	MMM	MMM					Metsälain 13 §. Ei voimassa olevia rajauspäätöksiä.	
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	Valtioneuvoston päätää alueista	Inventoinnin laatii YM	SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Aineisto on MRL:n tarkoittama valtakunnallinen inventointi	
Valt. merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	Valtioneuvoston päätää alueista	Inventoinnit laatii museovirasto	Museovirasto	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	INSPIRE –velvoite Aineisto on MRL:n tarkoittama valtakunnallinen inventointi	
Ulkoilureittisuunnitelma	Elyt vahvistaa/MML tekee toimitusmenettelyn	YM	MML	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Ulkoilulaki. Kiinteistötietojärjestelmään muodostetaan käyttöoikeusyksikkö (eli vaikka maanomistukset muuttuisivat, sillä ei vaikutusta käyttöoikeuteen).	
Moottorikelkka-reittisuunnitelma	Elyt/MML	YM	MML	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Maastoliikennelaki. Kiinteistötietojärjestelmä	
Uimavedet	SYKE	YM	SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	INSPIRE –velvoite EU:n uimavesidirektiivin asettamat kävijämääräkriteerit ylittävät uimarannat vuodesta 2006 alkaen. Aineisto on alunperin saatu Kansanterveyslaitokselta (KTL), mutta sitä on korjattu SYKEssä ja aluekeskuksissa.	
Ympäristötukiin liittyvät päätökset	Metsäkeskus/TE-keskus	MMM	Metsäkeskus	KYLLÄ	EI	EI	Metsätalouden ympäristötuet (Kemesta ry), metsälain 10§. esim. METSO-ohjelma, Metsäkeskus myöntää, valtion määrärahoja. Maatalouden ympäristötuet, Erityistukisopimuksia haetaan alueen TE-keskuksesta	Metsätietolain muutoksella on tarkoitus avata tiedot.
Kaivoslain mukaiset päätökset	Kaivosviranomainen / TUKES	YM	MML, paikkatietokuna	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	INSPIRE –velvoite, kaivosrekisterin kartta-aineiston osalta	
Tulvakartat	ELY	YM	SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Tulvakarttapalvelussa ovat esillä ELY-keskusten laatimat tulvavaara- ja tulvariskikartat 21 merkittävältä tulvariskialueelta. Lisäksi saatavilla on tulvavaarakartat noin 90 muulta alueelta sekä patojen tulvavaara-alueita.	
Aluevesien rajat	Liikennevirasto	LVM	Liikennevirasto	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Laki Suomen aluevesien rajoista 463/1956; Laki Suomen talousvyöhykkeestä 1058/2004 Merikartoitusaineisto	

*Tiedon päättäjällä tarkoitetaan päätöksen (pääöstiedon) tekevää tahoa.

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

**Vast.hallinto tarkoitetaan päätöstiedon määräämää vastuullista hallinnontahoa.

***Tiedon jakelijalla tarkoitetaan päätöstä (päättöstietoa) jakavaa / julkaisevaa tahoa.

5.2 Luvat

Kunnat tekevät päätöksiä mm. rakennusluvista, toimenpideluvista ja rakennusten purkamisluvista.

Taulukko 8. Maankäyttöpäätöstietoa koskevat luvat.

Lupa	Tiedon päättäjä*	Vast. hallinto*	Tiedon jakelija***	Valtakun. kattava tieto	Avoin tieto	Ilmainen tieto	Nykytilan kuvaus	Huom.
Rakennuslupa	Kunnan rakennusv alvontavira nomainen	YM	Kunta eri palveluissa/ VRK	EI	KYLLÄ/ EI	KYLLÄ		Lomake kunnalle. Lupapisteessä sähköinen hakemus. Trimlessä eServices. Hakijan pyynnöstä voi olla myös ei julkinen
Toimenpidelupa	Kunnan rakennusv alvontavira nomainen	YM	Kunta eri palveluissa	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL 126§. Rakennusluvan sijasta rakentamiseen voidaan hakea toimenpidelupa sellaisten rakennelmien ja laitosten, kuten maston, säiliön ja piipun pystyttämiseen, joiden osalta lupa-asian ratkaiseminen ei kaikilta osin edellytä rakentamisessa muutoin tarvittavaa ohjausta.	Lomake kunnalle. Lupapisteessä sähköinen hakemus.
Rakennuksen purkamislupa	Kunnan rakennusv alvontavira nomainen	YM	Kunta eri palveluissa	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL 127§. Rakennusta tai sen osaa ei saa ilman lupaa purkaa asemakaava-alueella tai alueella, jolla on voimassa 53 §:ssä tarkoitettu rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi. Lupa on myös tarpeen, jos yleiskaavassa niin määrätään.	Lomake kunnalle. Lupapisteessä sähköinen hakemus.
Maisema-työlupa	Kunta	YM	Kunta eri palveluissa	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL 128§. Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman lupaa (toimenpiderajoitus): ak-alueella, yk-alueella, jos yleiskaavassa niin määrätään; eikä alueella, jolla on voimassa 53 §:ssä tarkoitettu rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi tai jolle yleiskaavan laatimista tai muuttamista varten on niin määrätty.	Lomake kunnalle. Lupapisteessä sähköinen hakemus.
Poikkeusluvut (poikkeamispäätös)	Kunta	YM	Kunta eri palveluissa Liiteri (GISALU)	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL YM:n rakennetun ympäristön ja asumisen sähköiset palvelut - hankessa on tuotettu yhteentoimivuuden kuvauksia kuntien tekniselle- ja ympäristötoimelle. Yhteentoimivuuden kuvaukset	

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

							(rakenteinen tietomalli) sähköisen asiointin ja poikkeamispäätösten/suunnitte- lutarveratkaisujen väliseen tiedonsiirtoon. Perustuu ELY:n tallentamaan aineiston. Aineistot saatavilla Liiteristä. ELYt tallentavat poikkeamispäätökset GISALU- järjestelmään ja ne ovat saatavilla Liiteristä.	
Alueellinen poikkeaminen (lupa)	Kunta	YM	Kunta eri palveluissa Liiteri	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL Perustuu ELY:n tallentamaan aineiston. Alueellisia poikkeamisia kaiketi tehty vain yksi kappale, tapaus Helsingin ullakkorakentaminen). ELYssä alueellinen poikkeaminen on oletettavasti tilastoitu poikkeamispäätöksenä (ei alueellisena).	Alueellinen poikkeama ainoastaan yksi tapaus MRL uudistuksen myötä alueellisen poikkeamisen alaa muutetaan.
Suunnittelutarve ratkaisut	Kunta	YM	Kunta, SYKE Liiteri	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL Myös alueelliset suunnittelutarveratkaisut	
Maa-aineksen ottolupa	Kunta/ELYt	YM	Kunta SYKE	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Maa-ainelain 23a § velvoittaa maa-aineluvan haltijan ilmoittamaan lupaviranomaiselle vuosittain otetun aineksen määrän ja laadun. Lupa- ja valvontaviranomainen toimittaa ottotiedot elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Valtioneuvoston asetus maa- aineisten ottamisesta 926/2005	
Ympäristölupa	AVI/Kunta	YM	AVIn lupa- tietopalvelu. Myönnetyt ympäristölup apäätökset löytyvät myös kunnan omilta sivuilta	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	Ympäristölupia käsittelevät aluehallintovirasto (AVI) ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaine n. Toimivallasta säädetään ympäristönsuojelulailla (537/2014) ja valtioneuvoston asetuksella ympäristönsuojelusta (713/2014). Jos lupa tarvitaan sekä vesilain että ympäristönsuojelulain mukaan, asian käsittelee AVI.	
Vesilain mukaiset luvat	AVI	YM	AVI	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ		

*Tiedon päättäjällä tarkoitetaan päätöksen (pääöstiedon) tekevää tahoa.

**Vast.hallinto tarkoitetaan päätöstiedon määräämää vastuullista hallinnontahoa.

***Tiedon jakelijalla tarkoitetaan päätöstä (pääöstietoa) jakavaa / julkaisevaa tahoa.

5.3 Määräys

Taulukko 9. Maankäyttöpäätöstietoa koskevat määräykset.

Määräys	Tiedon	Vast.	Tiedon	Valtakun. kattava	Avoin	Ilmainen	Nykytilan kuvaus	Huom.
---------	--------	-------	--------	----------------------	-------	----------	------------------	-------

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

	päätätjä*	hallinto**	jakelija***	tieto	tieto	tieto	
Rakennusjärjestys	Kunta	YM	Kunta eri palveluissa	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL Rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea rakennuspaikkaa, rakennuksen kokoa ja sen sijoittumista, rakennuksen sopeutumista ympäristöön, rakentamistapaa, istutuksia, aitoja ja muita rakennelmia, rakennetun ympäristön hoitoa, vesihuollon järjestämistä, suunnittelutarvealueen määrittelemistä sekä muita niihin rinnastettavia paikallisia rakentamista koskevia seikkoja. Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmasa on asiasta toisin määrätty.
Hulevesimääräykset	Kunta	YM	Kunta	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL

*Tiedon päättäjällä tarkoitetaan päätöksen (päätöstiedon) tekevää tahoa.

**Vast.hallinto tarkoitetaan päätöstiedon määräämää vastuullista hallinnontahoa.

***Tiedon jakelijalla tarkoitetaan päätöstä (päätöstietoa) jakavaa / julkaisevaa tahoa.

5.4 Rasitteet ja käyttöoikeudet

Taulukko 10. Maankäyttöpäätöstietoa koskevat rasitteet ja käyttöoikeudet.

Rasitteet ja käyttöoikeudet	Tiedon päättäjät*	Vast. hallinto**	Tiedon jakelija***	Valtakun. kattava tieto	Avoin tieto	Ilmainen tieto	Nykytilan kuvaus	Huom.
Rakennusrasite	Kunnan rakennusvalvontaviranomainen	YM	Kunta	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	MRL	
Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen	Kunnan rakennusvalvontaviranomainen	YM	Kunta	EI	KYLLÄ	KYLLÄ		
Kiinteistöjen yhteisjärjestelyt	Kunnan rakennusvalvontaviranomainen	YM	Kunta	EI	KYLLÄ	KYLLÄ		Kortteli-alueen järjestely kuuluu tähän

*Tiedon päättäjällä tarkoitetaan päätöksen (päätöstiedon) tekevää tahoa.

**Vast.hallinto tarkoitetaan päätöstiedon määräämää vastuullista hallinnontahoa.

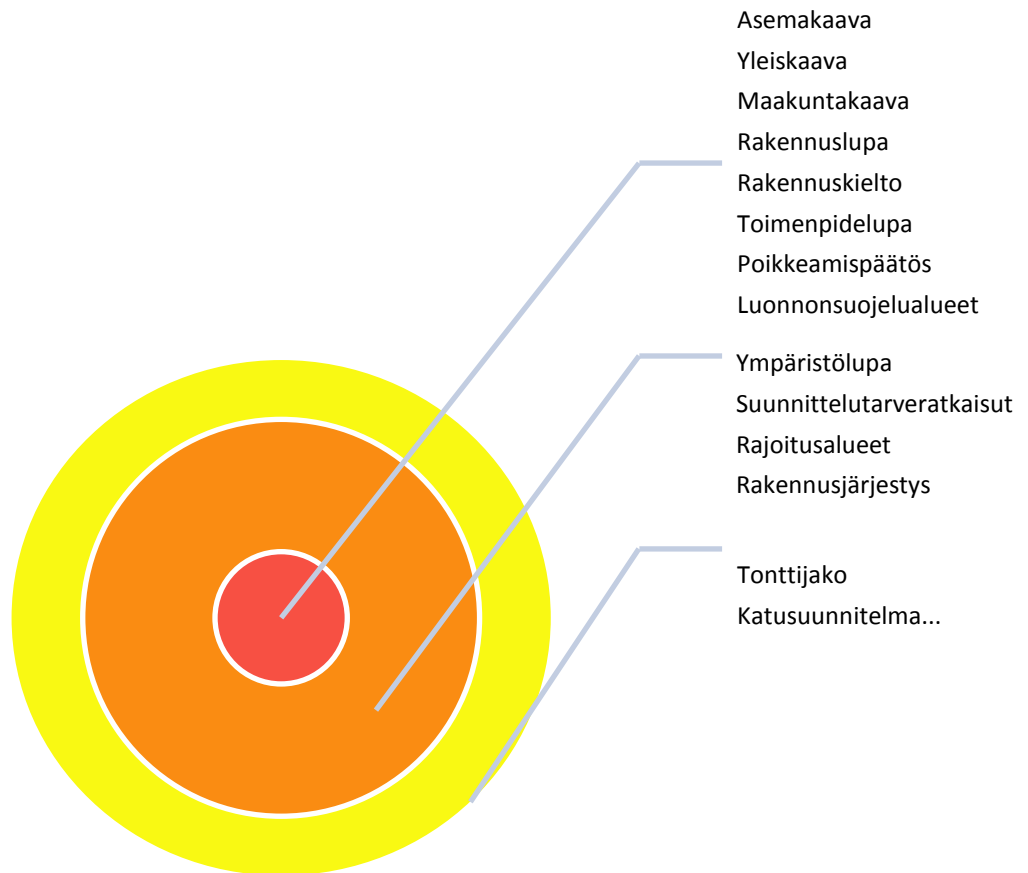
***Tiedon jakelijalla tarkoitetaan päätöstä (päätöstietoa) jakavaa / julkaisevaa tahoa.

6 Merkittävimpien maankäyttöpäätöstietojen määrittely

Tunnistetuista maankäyttöpäätöstiedoista määritellään kansallisesti merkittävät maankäyttöpäätöstiedot johon hankkeessa tulee fokusoida. Tietojen harmonisointi aloitetaan ensivaiheessa maankäyttöpäätöksistä, jotka on tunnistettu tärkeimmiksi, vaikuttavimmiksi ja joita on määrällisesti

Liite 2 Maankäyttöpäätösten nykytilakartoitus

paljon. Ytimeen sijoittuu täten tärkeimmät MRL:n mukaiset päätökset, luvat ja määräykset. Reunoille jäävät muut tunnistetut päätökset jotka eivät itsessään välttämättä ole maankäyttöpäätöksiä, mutta vaikuttavat maankäyttöpäätöksiin välillisesti.

Kuva 6. Ympäristöministeriössä merkittävimmiksi tunnistetut maankäyttöpäätökset.